

katedra

MARIBORSKIH ŠTUDENTOV

»KATEDRO« mariborskih študentov izdaja Zveza študentov Jugoslavije Odbor mariborskih visokošolskih zavodov • Urejuje uredniški odbor, glavni in odgovorni urednik je Vlado Golob • Katedra izhaja vsako drugo sredo. • Naslov uredništva je: Maribor, Gregorčičeva 30, telefon 35-96 • Tekoči račun: 604-13-3-501 (za Katedro). • Tiska Ciaspisno podjetje »Mariborski tisk« • Rokopisov ne vračamo. • Cena: 30 din.

MARIBOR
7. NOVEMBRA 1962
III. LETNIK
ŠTEVILKA 3

QUO VADIS, STUDIO?

Prisel je iz šole, iz tovarne ali s polja. Mlad človek je, ukažen in vesel. Visoka šola je zanj vir znanja simbol resnosti — zadnja preizkušnja pred vstopom v življenje. Postal je študent in od študentskega življenja pričakuje mnogo — ne samo intelektualnega napora, ampak tudi intelektualne razgledanosti. Predstavlja si, da bo svoje kolege, s katerimi deli prostor v predavalnicah, srečeval tudi v gledališču, na koncertu na športnem igrišču, na sestanku v društvu tehnike in na plesu. V njem gori želja, da bi spoznal vse, kar ga obdaja in kar mu je bilo doslej prikrito. Hoče se uveljaviti v družbe-

nem in političnem življenju, si nabrati vsestranskih izkušenj in pomagati pri izgradnji sveta, v katerem živi. Zasluduje družbena dogajanja in ve, da ga lahko le kombinacija strokovnosti in splošne razgledanosti usposobi za izvrševanje nalog, ki jih družba postavlja predenj.

Takšne so predstave o študentskem življenju, s katerimi vstopi mlad človek v visoko šolo. A kmalu spozna, da so to le sanje. Prvi dnevi študentskega življenja urk - soba - hrana - denar. To je kruta realnost, s katero se spoprime in ki zruši njegove sanje. Kaj je krutega na tem, se boste vprašali:

- študent mora obiskovati po osem in še več ur predavanj in vaj dnevno,
- študijski program obsega v dveh letih dvajset in običajno še več izpitov poleg diplomskega dela,
- že prvi dan mu povedo, da skoraj ni realnih možnosti za kontinuirano nadaljevanje študija na drugi stopnji,
- za učne pripomočke mora takoj odšteti čedno vsoto,
- za borno opremljeno, mrzlo sobo plačuje več tisočakov,
- hraniti se mora v edini menzi, kjer znaša mesečna oskrba od 10.000 do 12.000 dinarjev,
- štipendija, ki jo prejema

le srečnik, redko presega 12.000 dinarjev.

Preprosta računica nam razgali krutost takšnega položaja. Razčistimo najprej materialni plat, ki je enostavnejša in najbolj neposredna: x dinarjev za soboto + 10.000 do 12.000 za hrano = okoli 16.000 dinarjev na mesec. Povprečni dohodki: 12.000; razliko izračunajte sami. Živetj je treba — zatorej honorarne zaposlitve.

Casovna računica je bolj zamotana in nevarnejša: povprečno osem ur dnevno v šoli (razen v soboto in nedeljo) — vsak mesec pripraviti najmanj

●● NADALJEVANJE stran 2

Franci Vizjak

1962/2152

Obveščanje občanov - spodbuda za sodelovanje

nadaljevanje

Načelu javnosti lahko prisodimo dve funkciji — obveščanje o obravnavaiah možnih alternativah zavzetih sklepov in njihovih utemeljitvah — in drugo nenehno zasledovanje izvrševanja sprejetih sklepov. Tu moram omeniti predvsem pomembnost obveščanja zaradi kontrole trošenja družbenih sredstev, ki so namenjena za izvrševanje posameznih sklepov. Menim namreč, da bi občani brez dvoma večkrat grajali neracionalno izkoriščanje lastnih sredstev posebej v delu komunalnih organizacij, naložb družbenega standarda in podobno.

Omenil sem že potencialno nevarnost uveljavljanja subjektivističnih tendenc in tolmačenj, kjer ne moremo žal izvezeti niti organov družbenega upravljanja. Ta ugotovitve izhajajo iz vsakdanjih do-

Namesto uvodnika

Se malo časa je ostalo do letnih skupščin Zdrženj študentov na šestih mariborskih visokoškolskih zavodih. Le-te naj bi bile do 20. novembra, tako da bo lahko osrednja skupščina do sredine meseca decembra.

Pregledati uspehe in neuspehe študentske organ. po posameznih šolah ne bo lahko delo. Toliko faktorjev vpliva na aktivnost študentov, da se za skoraj vsakim »da« krije tudi »ne«. Prevelike aktivnosti ni mogoče pričakovati pri tolikih preobremenjenosti in takšni raznolikosti študentov. Premalo je bilo sistematičnega dela, premalo tiste zavzetosti, ki je študentski organizaciji dajala vedno svoj čar. Skupščine bodo morale ob analizah dosežanj aktivnosti v toliko konkretizirati program dela Zveze študentov, da bodo vsi študentje kolektivno reševali svoje probleme, nikoli na izpolnjevanje nalog naložili na peščico aktivistov.

Odgovor na vprašanje, kaj pomeni Zdrženje študentov na vsaki šoli, pa bodo dali udeleženci skupščin sami v svojih razpravah. Dotaknili se bodo verjetno vseh vprašanj, ki zanimajo študente: uspešnosti družbenega upravljanja, preobremenjenosti, idejnosti pouka, socialno-ekonomskih vprašanj, zdravstva, učnih programov, izvenštudijskega delovanja in še in še.

godkov, ki jih zasledujemo preko sredstev za javno obveščanje. Problema vez in poznanstev še vedno nismo rešili, predvsem po krivdi nezadostne obveščenosti občanov in volilcev na sploh. Za avtoriteto se tudi še mnogokrat skriva osnovna negacija družbenega upravljanja — individualno, subjektivno pogojeno odločanje. Ne moremo zanikati dejstva, da so individualne odločitve včasih za uspešno poslovanje potrebne, vendar naj ne bodo nikoli ekskluzivne. Le dosledno upoštevanje načela kolektivne odločitve lahko zagotovi enakopravno reševanje nasprotij, ki sem jih analiziral v pričetku razprave. V zvezi s tem vprašanjem se seveda pojavlja tudi problem obsega kompetenc izvršnih (upravnih) organov družbenega upravljanja. Njihove funkcije morajo biti omejene samo na izvrševanje kolektivno sprejetih sklepov, ne pa da si v mnogih primerih lastijo pravico odločanja. Delovati pa bi morali seveda kot strokovni svetovalci pri delu kolektivnih organov. Le tesna koordinacija strokovnosti in kolektivnega odločanja lahko prispeva k vzgoji socialistične družbene zavesti. Podrobnejša določila o delu vseh skupščinskih organov pa bodo seveda našla svoje temelje in načela v občinskih statutih.

KONSTRUKTIVNA KRITIKA - ODPRAVLJANJE NASPROTIJ

Gotovo je, da se bodo pri delu pojavljale slabosti in napake, zato menim, da bi lahko konstruktivna kritika služila kot važen činitelj odpravljanja nasprotij. Seveda je pogoj za takšno kritiko javnost dela organov in dobra obveščenost občanov. Če naj bo kritika objektivna in konstruktivna, je nujno, da upošteva načela splošnega družbeno gospodarskega razvoja in da se odločno vzdržuje vsakršnega oportunitizma. Pravtako je pomembno, da je zametena svoboda dobronamerne kritike, čeprav včasih ne bo popolnoma objektivna, saj od vseh ne moremo pričakovati najvišje stopnje družbene zavesti. Prepričan sem, da so prav konsekvence, ki so v posameznih primerih neupravičeno prizadele občane, ki so kritizirali, objektivnost in živahnost kritike precej okrnile. Predvsem je važno zagotoviti dosledno uveljavljanje ustavnih načel tam, kjer je materialna neodvisnost nosilca kritika bistveno ogrožena. V zvezi s tem je potrebno zagotoviti dopolnitev ustavnih načel z ustreznimi zakonskimi določili. Javne diskusije in polemike — v nekaterih bistvenih vprašanjih družbenega standarda celo referendumi — bi

tudi lahko mnogo pripomogli k razjasnjevanju pojmov in boljši družbeni aktivnosti. Sredstva in metode javnega obveščanja vsem nalogam še tudi niso dorasla, predvsem kar zadeva zahtevo po vsebinski jasnosti in bistvenosti obveščanja. Največkrat so obvestila le »izvlečki in številni podatki brez prave vsebine in morebitnega nakazovanja razprave.

IN MI . . .

- Mladi, izobraženci bodo
- morali odigrati pomembno
- vlogo pri nadaljnjem uve-
- ljavljanju ustavnih načel
- našega družbenega razvo-
- ja. Čeprav je torišče naše-
- ga dela razdeljeno na raz-
- lična področja, najdemo v
- vseh enak element — druž-
- beno upravljanje. Prizade-
- vati si moramo, da bomo
- tam z znanjem, ki ga pri-
- dobivamo, prodrli z znan-
- stvenim tolmačenjem druž-
- benih pojavov in nakazo-
- vali tudi primerne rešitve
- družbene problematike.

Franjo Vizjak

QUOVADIS, STUDIO?

(Nadaljevanje s 1. stran.)

en izpit (vsak dan povprečno po štiri ure) — urica na dan za zaslužek — to zneso 13 ur dnevno. Prštejmo še uro ali dve za dnevne obroke, za drugo in odmor — pa vidimo, da komaj ostane časa za prepotrebni počitek. Tako izrabí študent svoj delovni dan in zadosti pri tem le eni svoji potrebi — preživljanju, in eni dolžnosti — študiju.

Ali je s tem zadoščeno vsem zahtevam, ki jih postavljamo pred študenta, da bi postal popoln človek. Vedno znova poudarjamo, da ne potrebujejo le strokovnjakov, mar-

Priznatj moram, da razgovor ni bil točno ob dveh, ker sem se zamudil pri kosilu (v samopostrežbi je ob tem času gneča), vendar mi je uspelo kljub temu pogovoriti se s tovarišico Leo Domajnko, knjižničarko v študijski knjižnici.

V katerem letnem času je največ dela?

Pri nas je skoraj vedno polno. Največ pa seveda od oktobra pa do konca maja.

S katero vrsto obiskoval-

cev imate največ sitnosti?

Najbolj nestrpni so maturanti s svojimi maturitetnimi nalogami. Najprej iščejo najrazličnejše knjige, potem nekaterih sploh ne rabijo, tisti pa, ki jemljejo posamezne letnike časopisov, povzročajo z listanjem takšen hrup, da ostale motijo pri delu. Vendar pa tudi študentje niso pri vsej stvari nedolžni. Ti se zelo radi pogovarjajo in hodijo sem ter tja (čik-payze).

Zakaj ste iz foyerja od-

stranili stole in mizo? Ali ne menite, da bi bilo lepše in udobnejše, če bi bili tam?

Tudi jaz mislim tako, vendar pa je ta oprema doživljala žalostno usodo. Stoli so bili preobremenjeni (saj sta na njih sedela po dva ali celo trije), tako da smo jih morali odstraniti — potem, ko so bili že uničeni!?

Koliko knjig in revij vam izgine vsako leto?

O izginjanju oziroma kraji ne morem govoriti. Dogaja pa se, da novinci-bruci pozabijo vrniti izposojene knjige, tako da jih dobimo šele po nekaj dnevih.

V našem sedemletnem delovnem stažu pri tej ustanovi ste gotovo doživeli mnogo zanimivega. Ali bi mi lahko povedali kakšen značilen dogodek?

Tega je mnogo. Kjer se zadržuje mladina, je vedno živahno. Po svoje duhovite stvari pa nam po navadi pripravijo novinci. Kot najbrž veste, je na vratih čitalnice lepo z velikimi črkami napisano »ČITALNICA«, pod tem pa »TIŠINA« in »Ne trkaj«. Neko popoldne je bila čitalnica nabito polna in v njej — seveda slučajno — popolna tišina. Nenadoma zaslišimo glasno trkanje. Vrata se odpro in med njimi se pojavijo mladenič in me glasno (ne vem, kje je zmogel toliko glasu!) vprašal: »Oprostite, prosim, ali je tu morda čitalnica?« (!) (Komentar ni potreben.)

V. D.

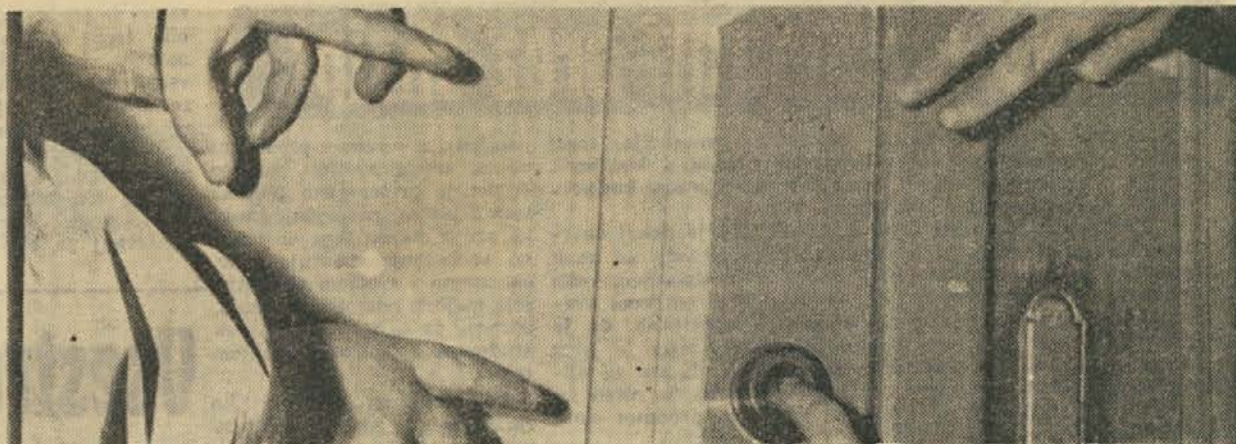
več ljudi, ki bodo živeli in ustvarjali. Živeti pa ne bomo mogli, ker nimamo česa povedati. Zakaj morajo nekateri študentje prekiniti ali vsaj začasno opustiti študij? Ne zmorejo telesnega in duševnega napora, ki ga intenzivni študij zahteva. Etične in estetske vrednote življenja so pri vzgoji mladih skoraj popolnoma zanemarjene. — Kam vodi to?

Res je, da naša družba nujno potrebuje strokovni kader, vendar se vprašajmo, ali ni to kratkovidna politika, da sedaj ustvarjamo pogoje za posledice, ki jih bomo morali pozneje odpravljati? Tudi ekonomska takšne računice ni preveč prepričljiva. Cilj našega družbenega razvoja so obsežni in zahtevni. Terjajo temeljito znanje, razgledanost in plemenitost ter seveda primerno fizično kondicijo.

Naš cilj prav gotovo ni izčrpati in omejiti v kratkem obdobju aktivnosti, vitalnost ustvarjalnosti mladih, zato se moramo nad navedenimi dejstvi resno zamisliti in pričeti o njih razpravljati. Sedaj je še čas, zato pohitimo, da ne bo prepozno!

12 minus

Imaš potovalno torbo, v njej povsem neoguljen index, mešane občutke zmagoslavja, strahu, upanja in obupa, skrito nostalgijo za domom in veliko željo.

Če te kdo vpraša, kaj študiraš, modro odvrneš, da tehniko ali agronomijo ali kaj tretjega in skušaš samozavestno prikriti, da si še bruc.

Potem te navadno spravijo v zadrego z vprašanjem: »Kje stanujete?« »Zaenkrat še nikjer — morda vi veste...« In v tvojih očeh se vžge plaha iskrica.

Z iskrenim obžalovanjem naglo odkimajo in se odpustljivo nasmehnejo. Izdal si svojo brucovsko nebogljenost.

Obredeš vse študentske in dijaške domove ter internate — seveda brezuspešno. Nisi vložil prošnje s priporočili.

Potem si kupiš časniki, sedeš s potovalno torbo na klop, žvečiš sendvič in hlataš za malimi oglasi: ... Sobo išče študent ... Absolvent išče sobo, plača vnaprej ... Za opremljeno sobo instruiram srednješolca ... Sobo oddam študentu, ponudbe pod »5.000« ... Sobo iščem ... Sobo iščem ...

Sto študentov išče sobe, deset jih najde. Ti si sto prvi. Računaš. Deset od sto imaš možnosti. Herojsko se vržeš na lov.

Dva dragocena naslova. Ulic ne poznaš. Nekdo te pošlje na levo, drugi na desno, tretji zmigne z rameni. Miličnik se te strokovnjaško usmili in te pošlje na avtobus. Ni preveč blizu. Z avtobusom samo dobrih dvajset minut.

Zbereš vso splahnelo samozavest in pritisneš na zvonec. Roka se ti trese. Obraz razpotegneš s trudom v najbolj prijazen, zadržano spoštljiv in ponižen smehljaj: »Oprostite, prosim, tukaj oddajate sobo?«

S hladnim zanimanjem in gospodovalno držo pustijo, da izgovoriš jecljaje prav vse do konca. Kako bi bil pripravljen, če bi bili oni morda pripravljeni, z ozirom na okoliščine itd. Po premoru, ki ima melodramatičen učinek, ti brez obžalovanja servirajo: »Zal, že oddano. Ste že četrti, ki je prišel zastoj.« Tisočkrat se oprostiš, ker si motil in pošlješ pred zaprtimi vrati vse skupaj k vragu, medtem ko z olajšanjem vzdihneš. Prva preizkušnja je prestana. Prva preizkušnja ponižnosti in spoštljivosti, ki je nisljiva. Utrujen si in naveličan. Kaj šele bo?

Odpelješ se v povsem nasprotno smer. Ponudba pod »5.000«. Računaš. Vsega skupaj dvanajst tisoč. Dvanajst minus pet je sedem. Knjige, papir, pribor za risanje, kurjava, elektrika, cigarete, hrana. Hrano lahko zmanjšaš na minimum, če discipliniraš prebavo. Cigarete? Črtati nemogoče. Kurjava? — Oblečeš pulover, hlače, trenirko, se zavaljš v posteljo in pokriješ do brade. Deloma črtati. Spet stojiš pred vrati. Roka, ki pritiska na zvonec, je mirnejša. »Prosim, tukaj oddajate sobo?«

Zmeden človeček se prime za glavo in strmi sovražno vate:

»Jaz ničesar ne vem! Pridite takrat, ko bo žena doma. Kar pojdite, jaz vas

ne potrebujem. Dva študenta sta dovolj, se vam ne zdi?«

Preden utegneš vprašati, kdaj se vrne žena, stojiš pred zaprtimi vrati. Od razočaranja ti preblisne ideja skoz možgane. Brez pomisleka pozvoniš pri sosednjih vratih.

»Povedali so mi, da tukaj oddajate sobo za študente.«

Napeto pričakovanje se sprevrže v osorno nedostopnost: »Kdo vam je to natvezil? Za študenta? Nikoli!«

Nekaj mora biti v tvoji pojavi neskončno klavnega in žalostnega, kajti kazalec skrivnostno pokaže navzdol in prišepne s skritim posmehom. »Poskusite spodaj. Gospa živi sama.«

Upanje ti sije k obraza v pritličju. Gospa je zelo prijazna. Dobro negovana, s prstani in ogrlicami. Povabi te v salon. Po mehkih preprogah hodiš in se topiš od vljudnosti. Soba je čudovita. Soba s centralno kurjavo in sijajno staromodno opremo. Soba s težkimi zavesami in knjižno omaro. Galantno ji ponudiš cigareto. To je

življenje! Droben črviček gloje v no-tranjosti. Lepa soba. Prelepa za tvojih dvanajst tisoč.

»Koliko, gospa?«

»Osem,« zagruji prijazno gospa z najslajšim glasom in se ti zapeljivo nasmehne. Nestrpno se presedaš. Dva najst minus osem je štiri. Črtati vse. »Gospa, študent sem. Ne bi zmoget toliko.«

»Toliko! Oprostite, to je soba, na zabo!«

Najslajša gospa ne pozna sentimentalnosti in te milostno postavi pred vrata.

V želodcu ti zakruži poldne. Naveličano, obupano, divje.

Žalostno otepaš kosilo v menzi, ki ti ne gre v slast in ničesar ne razmišljaš.

»Glej ga, bruce! Kaj študiraš?«

»Kako bi prišel do sobe in kljub temu ostal še nekaj časa živ,« odvrneš brez vsakega zanimanja in sovražno ošineš vesel obraz.

»Potem pojdj lepo z menoj.« Počiviti mora, ker ne verjameš.

»Ti veš za prazno sobo?«

»Prazna sicer ni. Pet nas že stanuje v 'kasarni'. Polagoma smo odfrčali vsak iz svojega gnezda. Dve noči sem spal na postaji, tretjo noč sem se dal zapreti kot razgrajč, četrtega dne pa sem odkril dobrotljivega samca, ki ni vedel kaj početi s prostorno sobo. Zbral sem svoje brezdomce in tako smo se nastanili v naši 'kasarni'. Res da je pod njo hladilnica nekdanje mesarije, a soba je soba in stara postelja se že kako najde. Plačamo vsak po dva tisoč in delamo, kar se nam zljubi.«

Če si bruc — tabula rasa — se ti zdi vse to grozljivo imenitno in končno: našel si streho nad glavo.

Dvanajst minus dva je deset. Več kot imenitno! In če je pod sobo hladilnica, kaj zato. Spomni se moraš le, da je dvanajst minus osem štiri in ti postane takoj zelo vroče.

Samopostrežna restavracija je velika pridobitev, toda ...
(o tem več v naslednji številki).

Marija Vizjak

Teško je študirati brez skript

Na VTŠ se je letos vpisala že četrta generacija, torej sodi šola med najstarejše visokošolske zavode v Mariboru. Žal pa je po številu izdanih učbenikov oziroma zapiskov predavanj med zadnjimi v Mariboru.

Predmetnik na vseh petih oddelkih VTŠ je dokaj obsežen. Obsega približno 25 predmetov. Tako odpade na vsak predmet, če hoče študent (in to mora) v predpisanem roku končati, tri tedne do mesec dni študija. Pri tem smo vračunali šestmesečni absolutorij, nismo pa upoštevali, da je potrebno v tem času tudi diplomirati. Poleg tega je brez dvoma vsaj deset predavateljev prepričanih, da sta za njihov predmet potrebna najmanj dva meseca študija, še nihče izmed predavateljev pa ni dejal, da je njegov predmet možno naštudirati v enem tednu.

Ob takšnih pogojih stari način študija, ko so študentje zbirali znanje z različne domače in tuje literature ni več mogoč. Za vsak predmet mora biti na razpolago le en učbenik, ki pa naj zajema vsotno, kdaj jo mora študent obvladati.

Žal so se uprava šole, pa tudi posamezni predavatelji, za to doslej še premalo potrudili. Kot opravičilo bi morda lahko veljalo, da na šoli predava mnogo honorarnih predavateljev, ki nimajo časa za pisanje in izdajanje zapiskov tehniških predavanj. Materialna plat

izdajanja zapiskov s predavanj ne bi smela zavirati, saj so študentje pripravljani (čeprav težko) plačati precejšnje zneske zanje. Rezen tega se takšno varčevanje maščuje tako, da imamo v tretjem semestru zelo majhen odstotek vpisanih, pozneje pa še manjši odstotek študentov z diplomami v rednem roku.

Tudi bojazen pred kritiko zaradi morda slabše kvalitete zapiskov, do česar lahko pride zaradi prenaplega pisanja, ne sme ovirati izdajanja zapiskov predavanj. Neobjektivni kritik, se bomo izognili s podnaslovom: Zapiski predavanj — za interno uporabo. Praksa je pokazala, da je doslej večina študentov zaradi naglega tempa študiranja študirale izključno le po lastnih

zapiskih predavanj. Zapiske bi bilo treba izdajati v manjši nakladi — tako bi lahko bila vsaka naslednja izdaja kvalitetnejša, izpopolnjena s stariimi in novimi dosežki, do katerih bi medtem prišlo. Tudi pri postopku izdajanja zapiskov bi bili lahko hitrejši in bolj elastični. Mnogo zapiskov predavanj je bilo namreč že

napovedanih, izdanih pa je bilo razmeroma malo.

Študentje si želimo, da bi pri pisanju in izdajanju zapiskov na Višji tehniški šoli prišlo v kratkem do sprememb. Le tako bomo lahko tudi mi vračali družbi to, kar nam vsak dan sproti daje in kar od nas zahteva.

—rn

Vsestransko pomoč študentom iz nerazvitih držav

Na mednarodnem študentskem seminarju v Avstriji so vzbudile zanimanje nekatere misli v predavanjih univ. prof. Kindermana in Hirschberga. Prof. Kinderman je med izvajanjem o vzgoji mladih — ko je govoril o študiju afriških in azijskih študentov na evropskih univerzah — poudaril, kako zgrešeno je, da si nekatere države prizadevajo za vsako ceno na te študente politično vplivati, in to ne samo po izvenštudijskih dejavnostih in propagando temveč tudi s samim programom študija. S tem pa jih odvajajo od čim globljega spoznavanja objektivnih resnic in zakonitosti družbenega razvoja. To rodi seveda slabe posledice pri njihovem delu po vrnitvi v lastne dežele, kjer vladajo povsem drugačni objektivni pogoji, ki diktirajo tak ali drugačen politični razvoj; slabo pa je tudi zato, ker vpliva na zaostrovanje starih političnih nasprotij. Zato naj bi v glavnem univerze težile za tem, da bi te študente vzgojile v znanstvene družbene kritike in analitike, ki bi znali prou-

čevati in razumeti pogoje v lastnih deželah ter potem usmerjati njihov razvoj.

Dunajski prof. Hirschberg pa je govoril, kako pomembno je za distribucijo pomoči nerazvitim državam poznati njihovo zgodovino, kulturno etnologijo, mentaliteto ljudi in druga zgodovinsko-družbena obeležja, kajti čisto prav to ob modernih ekonomskih in komercialnih metodah zapostavljajo in tako tudi najbolj dobronamerna pomoč dostiokrat ne doseže svojega pravega namena, ker je njena konkretna realizacija odvisna prav od vsega, kar označuje življenje ljudi v teh deželah. Eden afriških študentov (iz Kenije) je ob tem predlagal, naj bi razvite države dajale tudi svojim študentom posebne stipendije, ki bi jim omogočale študirati razmere v posameznih nerazvitih državah tako da bi potem lahko koristno delovali ali kot strokovnjaki v teh državah ali pa v institucijah svojih držav, ki organizirajo realizacijo pomoči nerazvitim državam.

F. H.

Skupščina ljubljanskih študentov

Ljubljanski študentje so imeli 23. okt. 17. redno letno skupščino. Referat »Idejnost pouka na univerzi« je dokaj konkretno obravnaval raven idejnosti pouka na posameznih fakultetah, zlasti je poudarjal potrebo po stalnem vsklejevanju programov z aktualnimi problemi v vsakdanji praksi. Referat je kritično ocenil znanstveno raziskovalno delo, zlasti na področju družbenih znanosti. Študentje višjih letnikov predstavljajo neizkoriščen potencial, zato bi jih bilo treba usmerjati v

znanstveno delo. Na tehničnih fakultetah je vprašanje idejnosti specifično. Tu imajo v programih Uvod in družbeno-ekonomsko vzgojo, toda ta predmet čisto pada na srednješolsko raven in gledajo nanj kot na nekaj nepomembnega. Poudaril je tudi vlogo ZŠJ na področju idejno-vzgojnega dela, ter pri večjem angažiranju študentov v organih samoupravljanja na fakultetah. V razpravi so udeleženci skupščine obravnavali razne oblike svobodnih aktivnosti, kjer se bo morala organizacija še bolj angažirati v pribli-

ževanju športa in kulture čim širšemu krogu študentov. Obravnavali so tudi vlogo študentskega tiska, vpliv socialnih razmer itd. Kritično so ocenili tudi politiko stipendiranja; pri tem bi morali angažirani predvsem pokrajinske klube, ki morajo predstavljati zvezo med študenti in njihovimi domačimi kraji.

F. H.

O čem boš razpravljaj na skupščini združenja študentov?

Brucovske prireditve so za nami

Letošnja organizacija Brucovskih prireditev ni bila sicer brez prigovorov, vendar pa dobra, zlasti če upoštevamo, da so bile le-te prvič. Skrb za študente novince, ki bi si še radi kar v prvih dneh bivanja v Mariboru ustvarili podoben mesta in življenja, se je pokazala v programu Brucovskih prireditev.

Kulturne prireditve so dosegle polovičen uspeh, ker kljub dobremu obisku na večini predstav ne more nič odtehtati praznine v Unionski dvorani na koncertu Akademskega pevskega zbora Vinko Vodopivec.

V »Kazini« je predaval profesor Bogo Teply o Mariboru.

Čez nekaj dni pa je bil prav tam v nabito polni dvorani »Večer jazz in poezije« (jam session), ki je resnično vzbudil pozornost in zanimanje.

Študentje so imeli izvenabonmajske predstave »Pohujšanja v dolini Sentflorjanski«. Pohvalno je, da je bilo gledališče napolnjeno, »novi« študentje pa so toplo sprejeli predstavo.

V tem času je bila še vrsta prireditev v okviru VI. mariborske kulturne revije tako da se včasih ni bilo mogoče odločiti, kjer bi prebili čim smotrnejše naše večere. Na žalost mimo i Revija i Brucovske prireditve in je sreča da so predavanja navrgla nekaj snovi, s katero se bomo ob dolgih jesenskih in zimskih večerih »zabavali« kar doma.

M. P.

Višji Katedri-Katedra vami

V prilogi prve številke Katedre je na risbi Maribora tudi takolimenovani Huterjev blok. Kako se imenuje sedaj, ne vem, toda mislim, da drugače!

S. P., I. gimnazija

● Blok je znan pod imenom »Huterjev blok«, toda pravilno je: Gradišče.

Šlišaj sem, da bo na Višji ekonomsko-komercialni šoli v Mariboru ustanovljen oddelk za managerje. Zanima me, kdaj bo to?

B. H., Ptuj

● Vprašal smo na VEKŠ:

letos ne bo ustanovljen, za drugo leto pa se še ne ve.

KUKU!
ZAVHAJTE ROKAVE, PODŠPRAJCAJTE SI GLAVE, PA TO UGANITE: SEM OPRAVIL POGOJE ALI NE?
M. F., VTŠ, Maribor

● Zelo težko uganiti ni, da ti najbrž izredni si! (pa KUKU — za slovo!)

Ko grem čez Glavni trg, se mi pogled večkrat ustavi na kužnem znamenju, ki vedno bolj propada. Ali si ne zasluži malo več pozornosti; in nege?
V. Z., Rače

● Seveda si. Mnogo več. Ko se pa tisti, ki bi lahko pomagali, ne strinjajo z nami.

V eni lanskoletnih številki »Katedre« sem prebral, da bodo v letošnjem šolskem letu ocene od 1 do 5 in ne več kot dosedaj od 1 do 10. Na naši šoli še teh novosti ni. Ali novih ocen ne bo?
E. H., VEKŠ, Maribor

● Kot smo izvedeli na združenju, statut še ni sprejet (v statutu so predložene ocene od 1 do 5). Ker bo statut kmalu sprejet, ... sicer pa učiti se ne bo potrebno nič manj.

Še enkrat ,OSAMLJENOST V FILMU'

V mislih imam razglabljanje o filmih »Noč« in »Do zadnjega diha«, ki me je vzpodbudilo k rahlemu polemiziranju. Nimam namena vsiljevati svojega mnenja, vendar se mi zdi, da so nekatere misli v tem vsebinsko informativnem članku nepravilne in neutemeljene.

Takoj v uvodu se mi zdi nerazumljiva možnost primerjave obeh filmov kot problemsko ali celo kakovostno sorodna. Faktor, ki bi naj združeval bistvo obeh filmov je »samota«. Abstrakten pojem, ki ga avtor članka samovoljno izvleče iz obeh filmov in postavlja za moto, kot glavno značilno ptežo zgodnjaške filmske proizvodnje.

Pa pogledjmo kako? Za »Noč« izvemo, da je to film »doslej nevidene izrazne in stilne čistosti, da scenarij fabule v glavnem ne vsebuje, da pa imajo posamezne slike (prizori) izredno vsebinsko moč (verjetno vrednost?)«. Ne vem, v čem bi naj bila podana v interpretaciji filma ta »izredna vsebinska moč«, kajti prav ta je osiromašila dejansko vsebinsko vrednost filma do minimuma. Pred nami je nanizana zgolj zunanja vsebinska osnova filma psihološko

obarvana z različnimi cinizmi, erotičnimi degeneracijami, moralnimi predsodki, emocionalno indiferentnostjo itd. Zakoncema, ki se ne ljubita več (kar spoznata na zabavi) tipičnega italijanskega »dolce vita«, v razkošni vili nekega milijonarja, se nudi možnost ljubezenskih avantur, ki pa jih ne doživita, ker mlado milijonarko preganja občutek erotične degeneracije, emocionalno indiferentno ženo pa moralni predsodki. Vse skupaj se konča s seksualno združitvijo obeh zakoncev, v kateri iščeta rešitve, a sta kljub temu brezhibno obsojena na samoto. (Spolni akt bi naj bil »strahotno potrdilo« njune indiferentnosti.)

Imaš občutek, da je vse namenoma postavljeno na glavo. Odpade namreč dejanski problem. Problem pisatelja-umetnika in njegove žene, dveh ljudi, ki ljubita brez ljubezni in obupno iščeta izgubljeno. Njuna emocionalna indiferentnost je le igra, umetno vzpostavljen zid, ki ga človek z neizpolnjeno ali izgubljeno ljubeznijo postavi predse, v varstvo ponosu pred ponižanjem, v varstvo samosvojemu svetu, v katerega se zapira, ker ne zna, ne more ali pozabi živeti za druge. Pisatelj ljubi človeka skozi be-

sede, skozi besede ga spreminja v osebo, ki zaživi v njegovih delih. Pozabi resnično živeti in ljubiti. Nekdo, ki stoji ob njem, je lahko najbolj ljubljen, a je sam, ker potrebuje človeka, ne besed. Ne sam v množici, sam pred njim in v sebi. Žena, ki ljubi, naredi poslednji poskus. Z besedami iz njegove knjige, ki so najčistejša ljubezenska izpoved, izgrabe resnico spomina in zid indiferentnosti se podre v glavnem kriku ponovne ljubezenske združitve. Med njimi se vzpostavi most medsebojnega razumevanja, človeška vez, močnejša od telesne združitve in seksualnosti.

Kje je tu obsodba na samoto?

In »Do zadnjega diha«? Ljubezen med kriminalcem in študentko. Po interpretaciji je podoba mladega fanta, ki skuša lagodno živeti na račun kraje in predprodaje avtomobilov, idealizirana. On resnično ljubi, a dekletu »hlasta za seksualnim izživljanjem« in ga izda policiji, ker ga več ne potrebuje. Zelo enostavno in spet lepo postavljeno na glavo. Kdo koga ljubi in kdo hlasta za seksualnim izživljanjem? Iz ljubezni ne bi delali tragedije, ne na tej ne na oni strani. Več ali

manj je vse skupaj nepremišljeno in prazno telesno igrakanje. Junak živi brezciljno od danes na jutri, od enega avtomobila do drugega, igra se objestno s svojo usodo, dokler ga ta ne privede v nujnost nenačrtnega umora in končno v smrt, s katero se prav tako predrzno poigra kot z vsem ostalim in ji podleže brez sentimentalnosti. Uspe mu za nekaj časa potegniti dekletu, ki ima življenjske cilje in ambicije (zdi se, kot da je to negativna značajna poteza) in je duševno izobraženo, v svoj mikavni življenjski vrtinec, vendar

med njima ni druge vezi razen telesnega izživljanja. In tako se dekletu odloči, da ga prijavi policiji in s tem morda spreobrne. On pa raje izbere njemu lasten nepremišljen beg pred krogli v smrt. Morda ga ljubi zdaj, ko umira s šegavim nasmehom na deškem obrazu, morda si očita, a storila je, kar je morala. Pred njo stoji življenje. V njem ni obupa ne samote. Nič več kakor prej, nič več kot za vse ljudi.

In skupna poanta obeh filmov? — Zame je ni.

Marija Vizjak

POLJSKA

(Nadaljevanje)

V Krakovu smo bili tri dni. Stanovali smo v internacionalnem študentskem hotelu, ki ga je v Krakovu prav lahko najti, saj smo našli v mestu več kapihotov do njega. Okusno je opremljena recepcija in hodniki hotela. Znano je — in Poljaki se tudi zelo ponosni na to — da so poljski plakati med najlepšimi na svetu. Poljski kolegi so mi povedali, da se pri njih znani umetniki ukvarjajo s slikanjem osnutkov za plakate, s katerimi potem neprisliljeno dekorirajo zidove v javnih ustanovah, čakalnicah, hodnikih, recepcijah in pisarnah turističnih agencij, ki pa jih na Poljskem ni mnogo. Z mnogo okusa in smisla izdelujejo Poljaki tudi razglednice (v tem smo daleč, daleč za njimi) razen tega pa še razne druge potrebščine od hotelskih kart, do programov za prireditve, dekoracije zidov, porcelana, stekla in podobno.

Druga stvar, ki me je v Krakovu »ogrela«, so bili študentski klubi. Obiskali smo dva. Povedali so nam pa, da jih imajo v Krakovu še več. Odlikujejo se z lepo opremo, izredno dobrimi orkestri (igrali so tudi twist, ki so ga sicer zelo umirjeni in hladni gostitelji kar temperamentno plesali). Značilno je bilo razporeženje prijateljsko sicer,

toda nikakor ne hrupno, kot smo tega vajeni. Poljaki so vseskozi Slovani, opaziš pa pri njih lahko nekaj severnjaške zadržanosti. Nikdar jih

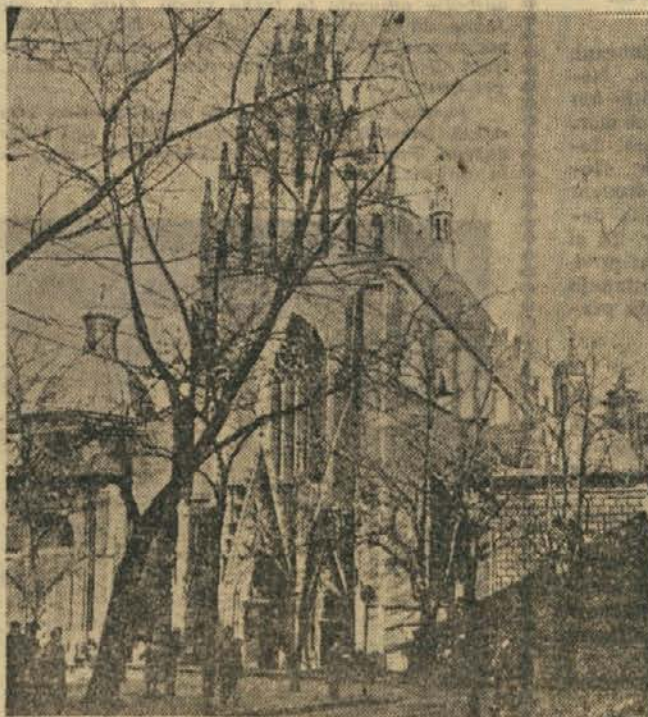
nisem slišal v družbi prepevati, zelo malo pijejo — verjetno so temu krive tudi astronomske cene vodke in vina. Na Poljskem je namreč prehladno podnebje za grozdje in vino uvažajo iz Madžarske, Bolgarije in Jugoslavije.

Krakow je poln zgodovinskih znamenitosti in v dobršnem delu živi od svoje slavne pre-

teklosti. Obiskali smo Wawel, kraljevski dvorec iz 15. oz. 16. stoletja. V njem je zbrano lepo bogastvo, med ostalimi je tam ena izmed najlepših zbirk gobelinov na svetu (pred dvema letoma jo je Kanada, kamor so jo bili odnesli med vojno, vrnila Poljski). Freske, portreti, dragoceno pohištvo, orodje in orožje iz različnih obdobij poljske zgodovine dopolnjujejo zbirke. Sam dvorec pa je name napravil vtis, da bi se dalo z malo več prizadevnosti lepše urediti (Zameril sem na primer kustos muzeja, ki je dopustil, da pribijejo dragocene gobeline z velikim železnim žebelnem v enako dragoceno fresko na zidu, ki so jo pri tem tako vidno poškodovali. Tudi opremi sob manjka pravega smisla in koncepta, kar bi lahko dejal tudi za dvorišče

sicer študent slavistike na krakowski univerzi (najstarejša univerza na Poljskem): Nekoč sta bila dva brata kraljeviča, zaljubljena v isto dekletu, ki se tudi ni moglo odločiti za enega izmed njiju in je zato odredilo, da jo bo tisti, ki bo prej zidal stolp na katedrali tudi dobil. Hitrejši je bil mlajši brat, toda starejši ga je zabolal z nožem, ki je še sedaj zazidan v zidu muzeja na starem Ryneku (v središču mesta). Tisti dan je bila nedelja, in bilo nam je nemogoče zriiniti se do cerkvenih vrat, saj je bilo tam toliko ljudi — starejših in mladine — da smo si le z veliko težavo ogledali vsaj tisto, kar je mogoče videti od zunaj.

Še eno presenečenje smo doživeli na starem Ryneku. Popoldne smo si ogledali spo-

naši sodelavci potujejo:

in okolico dvorca.) Te pojave sem si razlagal kot posledico še nezadostno razvitega turizma in pomanjkanja izkušenj. Ogledali smo si galerijo slik, ki jo je zbrala neka plemiška rodbina. Opazil sem nekaj slik znanih mojstrov: Leonarda da Vinci, Van Dycka, Rubensa in drugih. Krakowska stolnica, ena med 70. krakowskimi cerkvami, se odlikuje po zanimivi gradnji in prekrasnem oltarju, na katerem je za kak cent zlata. O obeh cerkvenih stolpih, ki se razlikujeta po slogu in velikosti, kroži legenda, ki mi jo je povedal vodič,

menik Majakowskemu, ko smo začuli glas trobente. Zvok je bil oddaljen, kot bi prihajal od neke visoke. In res je prihajal z visokega — na najvišji lini stolnice se je pokazal trobentač, odigral nekaj akordov in se izgubil. To je ponovil na vse štiri strani neba. Ta tradicionalni obred se ponovi vsak dan ob dvanajstih.

(Nadaljevanje sledi)

katedra
kultura

5

film · film · film

Zopet nova KLEOPATRA

Italijan, so izkristili velike objekte Cine-citta, kjer so ameriski producenti snemali svoj večfilm KLEOPATRA. V malo drugačnem in bolj siromašnem okolju prikazuje režiser Turzanski še eno obdobje iz življenja Kleopatre, ki ga je Liz Taylor tako podražila s svojimi skandali. Film ima naslov KRALJICA ZA CEZARJA.

Kleopatra je mlado dekle, ki doživi prvo ljubezen z rimskim vojskovo-vo-vo Pompejem, ki se nesrečno konča. Film ni dramatičen, ampak je duhovita komedija. 15-letno Kleopatro igra Pascale Petá, njen partner je Gordon Scott. Film bo hitro posnet in bo verjetno prej prišel v italijanske kinodvorane kot ameriška Kleopatra.

Slovenska kino podjetja pripravljajo za vas:

»Viba filma pripravljajo po scenariju in režiji Boštjana Hladnika »Peščeni grad«. Za kamero

ALI RANER — eden izmed študentov v »Peščinem gradu«

je Janez Kališnik. Igrajo: Mlana Dragič, Ali Raner, Ljubša Samardžić ter Špela Rozin in Janez Albreht.

To je zgodba o lepi ljubezni, ki se pa konča žalostno. Neuresničene sanje se zrušijo kot grad iz peska. Počitnice ob morju, kjer troje mladih ljudi doživlja najlepši čas. Smoki, študent kemije, in Ali, študent strojne fakultete, vzljubita dekle, ki prihaja iz bolnice. Tu si dekle zgradi svoj peščeni grad, ki se prehitro zruši. Ostanejo žalostni spomini in boleča preteklost.

★

● Teško je na filmu pokazati svoje srce. Gledavec vam mora to oprostiti tako ali drugače, pa četudi tako, da se boste pred njim, os sešili.

— Charlie Chaplin

● Vsak prizor ne more biti v velikem planu. Večkrat se zaradi režiserjeve napake neznost spremeni v brutalnost, duševni fluid v prizor grobosti.

— Alfred Hitchcock

JEANNE MOREAU KOT PLAVOLASKA

Evropsko znana umetnica, katero smo videli v »LJUBIMCIH« in »NOČEH«, bo pod vodstvom rež. Jacquesa Denisa igrala vlogo žene, ki ima veliko strast do kockanja. Režiser veruje, da bo Jeanne najbolje odigrala to težko vlogo. Film »V zalivu angelov« nudi Jeanne, da se pokaže v drugi luči. Kot strastna kockarica preseči vse večere ob kockanju. Ta strastniči tudi mladega Klauđa, ki jo ljubi. Nje pa je potreben samo zato, ker misli, da ji prinaša srečo pri igri.

Partner Jeanne Moreau ni znani igralec, ampak začetnik na pariških odriških deskah, Klaus Mann, nad katerim je Jeanne navdušena. Film snemajo v kockarnicah Nicce, Monte Carla, Cannes in na plaži Azurne obale.

MOŠKA MODA

Da bi dobili o moški modi večji vpogled, bo najbolje, če bomo vsak kos moškega oblačila posebej pregledali. Letos prevladuje umrjenost v podaljšanji silhueti. Obleka je narejena tako, da ima občutek, kot da je nekoliko preozka. Garderobo sestavljajo štirje osnovni deli: hlače, telovnik, sako in

va obleka, ki se zapira s tremi gumbi in je iz materiala (mešanica volne in svile), ki se nekoliko svetli. Zelo so iskane tkanine z ne preveč vpadljivimi

1963

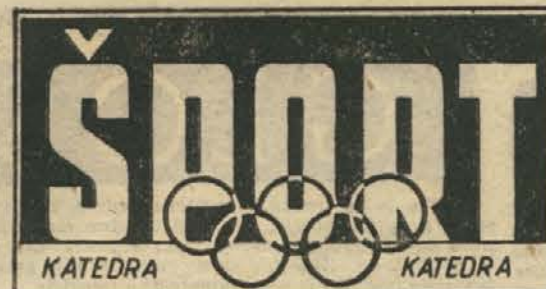
Jopič. Sako se prilega k telesu, ramena so ožja, telovnik pa je podaljšane oblike. Hlače se formirajo po obliki nog, so brez zavrhov in se proti dnu rahlo širijo. Površnik je ožji, spominja na redingote in ne presega dolžne kolen. Nkjer ni izumetničenosti, vatanja ali grobe platna, obleka ima videz elastičnosti in je udobna za nošnjo. Letos je moderen klobuk (oblika je prišla iz Amerike) »Atlantic« stila. Karakteristike: visoko dno, majhen, nekoliko privzdignjen obod, širši trak. Izdelani so predvsem v kostanjevi, zeleni, in temnosivi barvi. Še naprej se nosijo klobuki iz tweeda, mehki in z vedrim vzorcem.

Za vsak dan je najbolj priporočljiva temnosiva obleka iz ščetkane flanele z ozkim reverji (z dvema gumboma), z ravno krojenim sakačem zaprtim z enim ali dvema gumboma. Razporka ob straneh sta dolga najmanj 2 dcm. Za svečaneje priloge je priporočljivi

škotskim vzorci. Sportni jopiči so iz mohairja in kašmirja, zelo praktične so sportne »golfe« hlače, narejene iz velurja, heris-tweeda. Slednji je grob tkan, tako da izgleda bolj evaški.

Tudi oblike kravate so drugačne. Le-te so ozke, spominjajo na cev, na koncih so črtaste ali pa le nekoliko zaobljene. Novost: kravata, polovica žepnega robca (ki gleda izven žepa) in — lahko tudi — nogavice z letos temne (predvsem sive) barve in črne. K sportni oblekam se nosijo še šali v ustreznih barvi (kot nekakšni plestroni), ki se zapenjajo od zadaj.

Boča

Pokal za košarkarje VEKŠ

Zveza študentskih športnih društev Maribor je v soboto, 20. oktobra, na igrišču »Partizana« organizirala pokalno tekmovanje v košarki. Tekmovanja so se udeležile ekipe VTS, VEKŠ, VPS, VŠŠ in »Katedra«, mimo njih pa še TSS, ki pa je prišla prepozno in ni več nastopala v konkurenci. Kljub temu, da je organizator tekmovanja povabil tudi vse srednje šole, se nobena izmed njih ni pojavila na igrišču. Vsekakor čudno, posebej še, ker je prav košarka med našimi srednješolci ena izmed najprijljubljenejših športnih iger!

Ze v prvi tekmi je prišlo do majhnega presenečenja. Lanskoletni zmagovalci VTS je po ogorčen borbi izgubila srečanje prot VEKŠ. Igra je bila izredno zanimiva in ostra o čemer najbolje pričča tesen izid — 39:55. Ekipa VTS je tako izpadla z nadaljnega tekmovanja. V drug tekmi je VPS razmeroma lahko odpravila ekipo študentskega časnika »Katedra«, v kateri je sicer nastopilo nekaj znanih starejših igralcev, katerim pa je prehitro pošla sapa. V finale so se tako uvrstili VEKŠ, VPS in VŠŠ, katerim je bil naklonjen žreb, saj so se v zaključne igre uvrstili direktno brez borbe.

Vsa finalna srečanja so bila izredno kvalitetna in ostra. Kljub temu, da so pravniki in stomatologi prikazali lepo

igro, niso bili kos tehnično boljšim komercialistom. Ta ekipa si je z zmagoma nad VŠŠ in VPS priborila pokal študentskih športnih društev in tako postala prvak mariborskih višjih šol za l. 1962.

REZULTATI:

Predtekmovanja: VEKŠ — VTS 39:55, »Katedra — VPS 24:46, »Katedra — VTS 26:38. FINALE: VEKŠ — VŠŠ 52:33, VŠŠ — VPS 37:28 in VEKŠ — VPS 48:37. Izven konkurence: VEKŠ — TSS 63:45.

KONČNI VRSTNI RED: 1. VEKŠ, 2. VŠŠ, 3. VPS, 4. VTS in 5. »Katedra«.

Najuspešnejši posamezniki: Peter Košar (VEKŠ) — 38 košev, Vlado Kotarac (VEKŠ) 61, Lauter (VPS) 39, Klone (VTS) 36 itd.

Miro Jug

Na I. gimnaziji v Mariboru imajo odličen športni kolektiv. Uspešno gostovanje v Celju

Na I. gimnaziji v Mariboru deluje že več let športno društvo Olimpija, ki vključuje v svoje vrste vse dijake zavoda. Dijaki tekmujejo v najrazličnejših športnih panogah. Tekmovanja v atletiki, košarki, nogometu, rokometu, šahu in namiznem tenisu se odvijajo v obliki rednih šolskih lig tekom vsega leta. Dijaki nameravajo tudi organizirati različna športna srečanja z drugimi srednješkolskimi ekipami.

Prvo tako srečanje je bilo 26. oktobra v Celju. Mariborčani so se pomerili s tamkajšnjimi dijaki v atletiki, košarki, namiznem tenisu, malem nogo-

metu in rokometu. Pri tem je razveseljivo, da so v rokometu nastopile tudi dijakinje.

Rezultati — namizni tenis: Maribor — Celje 5:3; košarka: Maribor — Celje 54:60; mali nogomet: Maribor — Celje 3:2; rokomet: Maribor — Celje 13:24 (moški) in 3:3 (ženske).

Posebno zanimivo je bilo srečanje v malem nogometu, kjer so bili domačini veliki favoriti, saj so nastopili z nekaterimi odličnimi igralci celjskega Ključarja. Mariborčani pa so prekosili same sebe in po ogorčeni borbi slavili zaslužno zmago v razmerju 3:2.

E. M.

za vas dekleta • za vas dekleta • za vas dekleta • za vas dekleta

Naj vas seznanim z letošnjimi najznačilnejšimi stili pri-česk. V Franciji, kjer se že vsa leta najbolj trudijo, da bi »spolepšali« nežni spol in njegovo zunanost, so se uveljavili stili »Ligne de coeur« (srčasta pričeska) »La ligne choux« in »Gerbères«. Italija je izbrala pričesko »Atenas«, Anglija pa modele »London — Look« in »Gondolas«. Najbolj enostavne pričeske »Lady Twist«, »Stefanie« (Avstralija), »Fair Lady« Nemčija, »Gerbères«, »Lotos Style« in »Cleopatra Look« pa se bodo morda, uveljavile tudi pri nas.

Upam, da vam bo katera izmed treh objavljenih pričesk všeč (1 — Lady Twist, 2 — Lotos Style, 3 — Gerbère), saj so mladostne in enostavne. Pa še nekaj: letošnje pričeske so srednje dolge in ne več tako zelo tupirane kot so bile doslej.

Boča

»Virtuozji malega nogometaa. Od leve proti desni: Bibianko, Kovše, Gobeč, Mliakar, Rems, Lešnik, Klenovšek, Fošnarčič in Vežjak

Trije člani za kulturo

GLOSA

Poleg zvezne in republiških ustav sprejemamo, oziroma šele razpravljamo, tudi o občinskih statutih. Tako tudi statuti zajemajo kulturne dejavnosti, katere rast ne more biti drugo, kot dolgotrajen proces v naših socialističnih prizadevanjih k napredku. Znana je že ugotovitev, da so kulturna in znanstvena prizadevanja v komuni, ali po novi terminologiji občini, deležna izredno majhne materialne podpore, to se pravi, da to področje zaostaja.

»Razmerje med neznatnim deležem, ki ga za kulturne dejavnosti v vsej Sloveniji prispevajo komune, in precej večjim deležem republike, še zmeraj pospešuje razlike med središčem in tako imenovano provinco, poraja administrativno-proračunske težnje po vzdrževanju kulturnih in znanstvenih dejavnosti od zgoraj in daje potuho primitivnemu načelnemu in praktičnemu podcenjevanju teh dejavnosti v komunah samih.« (Iz razprave Bena Zupaniča na enem izmed plenarov Glavnega odbora SZDL Slovenije.)

Videti je, da so napor in prizadevanja za pravilnejše uveljavljanje kulture v občini bili zaman. Prav sedaj, ko razpravljamo o občinskih statutih, bomo morali temu vprašanju posvetiti mnogo, mnogo pozornosti.

Oglejmo si to pozornost na primerih: v prednačrtu statuta občine Maribor-Tezno je o kulturi v ožjem smislu te besede pri 111. straneh in 335. členih prednačrta govora le v treh členih, citiramo: »65. člen: Kulturna dejavnost na območju občine se zajame s kinofikacijo, omrežjem ljudskih knjižnic in čitalnic in ustanavljanjem muzejev, gledališč in drugih kulturnih ustanov. Občinska skupščina usmerja delo prosvetnih organizacij, dejavnost pa pospešuje s tem, da materialno podpira organizacije in društva in tudi sama s svojimi sred-

stvi ustanavlja in gradi potrebne prostore, objekte in ureditve za te službe. 66. člen: Ljudske knjižnice in čitalnice se ustanovijo na vseh sedežih krajevnih skupnosti.«

V predosnutku statuta občine Radlje ob Dravi, ki obsega 108 strani in 379 členov, najdemo: »315. člen — Kulturna dejavnost na območju občine se zajame s kinofikacijo, omrežjem ljudskih knjižnic in čitalnic in ustanavljanjem muzejev, gledališč in kulturnih ustanov. 317. člen: Na območju vsake krajevnih skupnosti se zajamejo v sezoni filmske predstave, vsaj vsak teden enkrat. 318. člen: Ljudske knjižnice in čitalnice se ustanovijo na vseh sedežih krajevnih skupnosti.«

Se iz osnutka statuta občine

zrcalo statuti in kultura

Slovenj Gradec, ki je znana po svojih prizadevanjih v kulturni dejavnosti. Osnutek ima 78 strani in 349 členov. O kulturi govori: »61. člen — Kulturna dejavnost na območju občine se zajame s kinofikacijo, omrežjem ljudskih knjižnic in čitalnic, z delovanjem kulturnih ustanov kot na pr.: umetnostnega paviljona, muzeja, gledališča, glasbene šole in drugih oblik, primernih za širjenje kulture med občani občine. Občinska skupščina usmerja delo prosvetnih organizacij, dejavnost pa pospešuje s tem, da materialno podpira organizacije in društva in tudi sama s svojimi sredstvi uslanja in gradi potrebne prostore, objekte in ureditve za te službe. 62. člen: Centralna knjižnica in čitalnica je organizirana v mestu Slovenj Gradec in mora poslovati na način, ki je pristopen tudi občanom območja drugih krajevnih

skupnosti. 63. člen: Kulturno dejavnost na območju občine organizirajo odgovarjajoče ustanove in organizacije, ki so dolžne, da se pri svoji dejavnosti držijo smernic občinske samouprave in drugih političnih organizacij, kakor tudi, da vodijo skrb za zadovoljitev potreb kulturnega življenja posameznega območja občine.«

Citiram dalje. Osnutek statuta občine Ranne na Koroskem (56 strani, 184 členov): »80. člen — Na področju posameznih javnih služb opravlja občina zlasti naslednje zadeve: a) Prosveta in šolstvo — ustanavlja in pospešuje razvoj tistih kulturnih ustanov, ki zagotavljajo dvig kulturne ravni občanov; — pomaga društvom in organizacijam pri proizvodnji njihovih nalog na kulturno-prosvetnem področju; — skrbi za načrtno izgradnjo objektov, ki služijo kulturno-prosvetnim namenom.«

Slika je nenavadna. Ko govorimo o napredku naše družbe, ko govorimo o kulturi in njenem mestu v social. družbi — seveda načeloma — nikoli ne obravnavamo kulturo (v ožjem smislu besede) kot »pasivno posledico«, kot nekaj kar je stvar le tistih, ki se s tem aktivno in profesionalno ukvarjajo. Kako pa te teoretične misli uveljavljamo v praksi...

ALI SE STRINJATE?

Cetudi bi zadnje čase ne govorili toliko o kulturi, je dogodek, ki se je pripetil ob VI mariborski kulturni reviji, vreden več kot samo trenutnega obsojanja ali zmajevanja z glavo. Ko so namreč razdeljevali honorarje za sodelovanje pri koncertu mariborskih skladateljev, je bilo v kuverti tistega, ki je pripravil notna stojala in stole 3.000 dinarjev, v kuverti koncertnega mojstra pa 1.000 (tisoč) dinarjev. Sicer stvar ni takšna, ki bi jo lahko sploševal in presadil v vsako okolje. Primerjamo jo pa lahko z marsičim: n. pr. razmerjem med tehnično risbo in umetniško risbo. Malo večji načrt kakšnega inženirja ali tehnika ima vsaj petkrat višjo ceno kot umetniška risba. Sicer pa, če se povrnemo k primeru ob koncertu: Kako pa bi sploh igrali brez notnih stojal in sedežev? Ali ne?

Film si je izvojeval pošteno sedmo mesto v umetnosti. S svojo prepričljivostjo, zlasti pa izredno možnostjo izraza, je že pred nekaj desetletji osvojil svet in predrl diskusije o pristnem in nepristnem. Zmagalo je mnenje, da film zmaguje umetniška prizadevanja, da je torej umetniško izrazljivi.

Danes si prizadevamo, da bi prečistili pojem čiste filmske umetnosti. Vemo, da se je naenkrat znašlo pod streho filmskih hiš nemalo takšnih ljudi, ki jih žene v ustvarjanje filmov vse prej kot težnja za resničnim iskanjem in upodabljanjem človeka v človeku.

Jasno, odgovori bomo vse slabo, izkušili bomo jedro, na katerem se razrašča pravi film, kakršnega si predstavljamo, kadar govorimo o umetnosti. Toda kako naj to storimo? Vsakdo sam? Kolikor gledavec v dvorani, toliko različnih mnenj? Koliko primerov je da je velika večina občinstva delila le nekaj enotnih mnenj?

Ali ni to pomanjkanje filmske vzgoje (da ne rečemo estetske), ki je izgubila na šolah vseh tipov in stopenj svojo življenjsko pravico? Danes je malo takšnih, ki bi žrtvovali za vsak film nekaj minut in razmislili o njegovem pomenu.

Kako tudi bi, saj ne razmišljajo niti tisti ki so to dolžni. Če se namreč zgodi, da ob filmu, kot je »Mati Ivana Angelška« (ki je resnici na ljubo rečeno najboljši med najboljšimi) zgodi — ko smo ga po enem letu bivanja v Jugoslaviji končno vendarle smeli videti v Mariboru — da nekdo od predstavnih in vodilnih osebnosti kino podjetja Maribor izjavi: »KAJ BOMO PRIKAZOVALI TA FILM. KO PA JE TAKO KLERIKALNI!«

Vsaka teden nova leposlovna knjiga

Trditev, ki jo nekateri tako vztrajno ponavljajo, da slovenski ne zanimajo do volj za knjige — ne drži. Pred dnevi sem bil v obeh večjih knjigarnah v Mariboru in se pozanimal za knjižno produkcijo in prodajo knjig. Vse tri ljubljanske založbe (Mladinska knjiga, Cankarjeva založba in Državna založba Slovenije) so letošnje leto izdale veliko število leposlovnih knjig. Tem založbam se pridružujeta še mariborska založba Obzorja in koprška Lipa. Vse te založbe izdajo toliko leposlovnih knjig, da lahko rečemo: Slovenci dobimo vsak teden novo knjigo — bodisi prevod ali slovensko novteto.

Založniška dejavnost v Sloveniji kot tudi drugod ima v bistvu dva koncepta — izdajanje zbrk (tenenih in dražjih) in zdajanje posameznih del v zbrkah do bimo slovenske klasike, sodobno svetovno književnost in klasično svetovno književnost. Po teh zbrkah, ki imajo svojo prednost v znanstvenem komentiranju in nižjih cenah, segajo zlasti dijaki, študentje in ostala inteligenca. Za primer b na vedel zbirko Mladinske knjige Kondor, ki s je v nekaj letih povsem osvojila knjižni trg, saj so nekatera dela iz te zbirke že ponatisnjena.

Ko sem povprašal v knjigarni Mladinske knjige za književno delo, ki so ga letos največ prodali, prodajalka ni bila prav nič v zadregi. »Prodali smo veliko izdovod Ane Karenine,« je brž odgovorila. »Delo je izšlo v zbirki Levstikov Hram. Tako so lahko naročniki prišli po nižji ceni do tega znamenitega dela, kajti za zbirko velja subskripcijska cena. Pa tudi v prosti prodaji smo prodali veliko izdovod.«

Izredno zanimanje je vladalo tudi za delo Jamesa J. J. Jonesa Izkoreninjenci, ki ga je v februarju izdala Državna založba. P. satelj je znan že po delu Od tod do večnosti, ki je pred let. izšlo tudi v slovensčini. Izkoreninjenci obsegajo tri zajetne zvezke, in so širok in globok prikaz ameriškega povojnega življenja. Delo je pronicljiva analiza značajev, družbe in rast, ter brezobzirnosti ameriškega kapitalizma. Prodajalka m. je našela še več del iz svetovne književnosti: Camusov izbor novel, Southeyvega Nelsona, Dostojevskoga Zapiska iz metverna doma, Balzacovega Očeta Gorota, Mayevega Wmnetoua n še nekaj lažje literature. Letos se je tudi z edno povečalo zanimanje za srbsko književnost in njene ga največjega ored tavnika nobelovca Iva Andrića. Državna založba je na hitro izdelala v žepni izdaji njegova teksta »Most na Drni« in »Travniški« kronke, za katera je vladalo skozi vse leto veliko zanimanje.

Pov tako sprejeto razprodano zvezko domačih klasikov, je zaključila prodajalka Zanima me je še perezija »Svetovna je ore z domačo pa je bolj slabo.« Nekolko več zanimanja so hralci pokazali za Udovčevu nagrajeno zbirko »Ogledalo sanje« Tudi Krambergerje h pesm 1931 smo prodali nekaj več, kot smo pri čakoval. Je ob slovesu povedala prijazna prodajalka.

Torej precej neupravičeno trditev, da se Slovenci ne zanimajo dovolj za knjige, kajti tu je treba pomisliti še na večino, ki redno obiskuje javne knjižnice ker s zarađi denarnih razmer ne morejo kupovati knjig.

I. H.

Kino Index

TAKSI ZA TOBUK, francoski kinemaskopski film o vojni, ki pravzaprav (film) ni niti prava vojna, o štirih in enem vojaku. Izredno zanimiva snov in obdelava (z malo dodatka francosko-nemškega povojnega sodelovanja) . . . 9

Ko se je to ZGODILO (SE JE) V RIMU, verjetno nobeden (scenarista sta Moravia in Passolini) ni mislil, da lahko kdo oceni ta film tudi: za vse severne turiste (turistkinje), ki prihajajo letovati v Italijo sekca kilogramov 7

Tokrat nas je Čuhrajev film ČISTO NEBO, kot poizkus aktualne družbene kritike, malce razočaral. Medtem ko se tematsko pogumno spopade z nedavno Stalinovo diktatorsko ureditvijo, gre režiserju zameriti medlo izraznost, tako da nekaj čudovitih prizorov da samo 8

TISOČ OČI Dr. MABUSE. Za ugotovitev, da so se nemške kriminalke po kvaliteti približale francoskim, po grozljivem razpoloženju pa celo besede, dve uri razburjenih duhov 8

Katedrin esej

(Nadaljevanje)

taline kmečke kulture, ki ima seveda to relativno raven so seveda izhodišče temelj, na katerega lahko — pa naj so nekaterih rečeh še tako neustrezne — vezemo kulturno akcijo.** Služi lahko dispozicija, ki pa jo je treba v marjem nenehno korigirati (kakor vzgoja rigira negativne elemente v otrokovih pozicijah) zlasti kadar hoče zaviralno živati na možnosti nastajanja nove kulture v proizvodjavčevi zavesti. Najbolj opazno je v elementih te kmečke kulture nagnjenje do glasbe, nagnjenje, ki ga stoletja vzdrževala v rasti ljudska pesem. Če je ta temeljna duhovna vrednota iz naše kmečke kulture doživela v večjih časih veliko deformacijo, pa je obžala v našem človeku vsaj vitalno duhovno željo po glasbi. Najbrž ne bo mogoče ub vsemu hvalevrednemu trudu glasbeno etnografov zaustaviti revolucije stare ljudskega nagnjenja do glasbe v smer k glasbe, zasnovane na sodobnem čustvu in čustvovanju preprostega in manj banega človeka. Ta glasba je najbrž, ub že pohvaljenemu trudu glasbenih etnografov in naše glasbene vzgoje, kar zani dediti ljudskega petja in muziciranja. Kdor hoče, lahko imenuje to razkroj razoblične estetsko vrednega v ljudski pesmi. — Razkroj, ki so ga, denimo v soljni Avstriji, v Italiji, Franciji (to smo, lko nazorno videli npr. ob spomladanskem nastopu francoske folklorne železarske skupine v Unionski dvorani v Mariboru) Nemčiji in Angliji in po vseh drugih razvitih državah v glavnem že došli (in odživeli), je morda dialektična razvoja preproste ljudske kulture, ki preprostejših stopnjah materialne proizvodnje in odnosov lahko še skupaj z vseh drugimi elementi arhaičnosti v življenju neguje nekatere stare estetsko čistejše like najširšega ljudskega duhovnega povanja v novih družbenih odnosih ob zvitější proizvodnji dobrin, ob novih iničnih, zlasti komunikacijskih sredstvih se ta arhaičnost hitro razkroja in izblja, namesto nje pa se ustvarjajo v ladu z novim načinom življenja, oblike nožične kulture oziroma kulturne pošnje. Tako avtentično kakor prej ljudsko petje in muziciranje je v Mariboru a 1962 dejstvo, da ljudje, ki so prišli z škimi vasovavskimi pesmimi v spominu lat in živeti v mesto, pozabljajo stare smi, pregovore in pripovedke, ker se jih majo časa spominjati. Imajo pa čas pošati radio in popevke in iz radia se ihovi otroci znova nauče kako staro slovnsko narodno, ki smo se je tudi v šoli ilie. Taka je torej usoda glasbenega izčila, ki ga je mariborski prebivavec prisel iz svojega kmečkega porekla. Podobno usodo kot glasbene ostaline — in še jšo — so doživeli tudi besedno (pripodke, pesmi, pregovori, kolednice in sploh sedne tvorbe ob ljudskih običajih) in ovno izročilo (preprosto znanje slikanja domačo rabo) in vsa druga folklorna očila (domača obrt in podobno). Pri tem smemo zametovati tudi dejstva, da je a pomembna duhovna kompenzacija za šega podeželskega človeka religija, ki izgublja v novih pogojih iz njegove zavesti, v glavnem prav tako neboleče kot ala ljudska duhovna izročila.

Gornje razmišljanje o sicer zelo znanih eh nam je bilo potrebno zato, da pove- da je izginotje vseh prej naštetih ele-

mentov, ki so skupaj s še številnimi dru- gimi, tukaj neobravnanimi elementi tvo- rili vse tisto, kar pojmuemo pod našo tra- dicionalno ljudsko kulturo, povzročilo du- hovni vakum, ki se je moral hitro napol- niti z nečim novim. To novo pa je naj- bolj problematično in nas na tem mestu najbolj zanima, ker deloma nakazuje vlo- go, ki bi jo naj kultura imela v novi druž- bi na območju Maribora in njegovega gra- vitacijskega zaledja.

Spreminjanje duhovnih potreb v zabavne potrebe

Vakuum, ki je nastal v zavesti s podeželja v mesto došlega prebivavstva potem, ko so se vaška kulturna izročila izgubila, je tako močan, da na eni strani povzroči naravnost lačno iskanje kompenzacije za staro in izgubljeno, na drugi strani pa lahko prej ome- njeno permanentno težnjo po neki obliki du- hovnega udejstvovanja otopi. Znamenje za prvo možnost so številke o milijonih obisko- vavcev kino predstav (v glavnem polne dvo- rane pri najslabših filmih) v mariborskih ki- nematografih, večno poslušane in večno že- ljene radijske želje, četrtkovni radijski večeri in množično obiskovanje prireditev, ki jih prirejajo najrazličnejši konjunktorni »fantje« v instrumentalnih sestavih, ki so križanje stare kmečke muzike in modnih instrumentov. Znamenje za otopevanje želje po duhovnem udejstvovanju so številke o širjenju hobbv-

piše: Franc Forstnerič

jev (ribištvo, lovstvo, kartanje itd.). Včasih nastaje bolesta zagrizena težnja po nabav- ljanju sodobnih tehničnih predmetov za vsakdanje življenje ne toliko iz praktične potrebe, temveč celo zaradi nekake notranje utehe ob posejdanju teh predmetov. V obeh primerih smo priča spreminjanju želje po duhovnem izživljanju z željo po zabavi lahke vrste. Spreminjanje duhovnih potreb v za- bavne potrebe je sicer značilno za široke pla- sti prebivavstva v sodobnem svetu sploh, toda pogojl v našem družbenem razvoju ven- darle stimulirajo težnjo po kulturnem izživ- ljanju, pa naj je ta težnja še tako skromna (dostopnost cen v kulturnih institucijah, raz- meroma izenačene možnosti potrošnje, mno- žicam približan prosvetno-izobraževalni si- stem).

Se najbolj svetla točka v teh problemih je branje. Številke o izposojenih knjigah v mariborskih knjižnicah govore, da si poleg dljakov prav delavci največ izposojajo knji- ge. Ne bomo pri plasti prebivavstva, o ka- teri sedaj govorimo, skušali sklepati, da je želja po branju prinesena z dežele. Prej kaže na pozitivno vlogo obveznega osemlet- nega šolanja in najbrž tudi na razširjenost tiska, ki vsekakor budi željo tudi po drugem branju. Kulturno-osveščevalsko delo pa je treba začeti z vsemi silami tu, kjer kažejo ljudje zanimanje. Tu bi se gmotne investicije za kulturo tudi hitro amortizirale. Se- veda pa samo bogatenje knjižnega fonda še ne zagotavlja absolutnega uspeha kulturnega delovanja knjižnic. Čakanje na bravnca ni še nobena kulturna akcija. Če zanimanje za knjigo obstoja, imamo možnost to zanimanje osveščati, graditi in razvijati. Pri tem se nam ponuja cela vrsta možnosti od bralnih klubov do neštetih prilik naravnost »agresivnega« populariziranja knjig in branja. Toda pri- hranimo temo o možnostih kulturnega delo- vanja s pomočjo knjige za poseben sestavek. Sicer pa je knjiga najdostopnejša in umsko najmanj zahtevna oblika kulturne potrošnje saj zadostuje obvezno ali pa celo nepopolno obvezno šolanje, da si človek lahko pridobi sposobnost uporabiti knjigo kot sredstvo du- hovnega izživljanja.

Tam pa kjer je treba nosilca kulture šele ustvarjati: vzgajati, učiti ga in mu odolrati oči za to, da zna pomanjkanje kulture razu- meti kot nerazvitost lastne človečnosti, pa smo v Mariboru dosti bolj nemočni. S to trditvijo smo se približali osrednjemu pro- blemu v razmišljanju o vlogi kulture v Ma- riboru.

(Nadaljevanje sledi)

** S tem pojmom označujemo netchično oziroma »humanistično« izobraženstvo. Izraz in eligenca na menoma ne uporabljamo, ker nam pomeni nekaj drugega kot že človeka, ki opraviša umsko dela.

STROKOVNOST IN „KOLTURA“

Prosimo, da preberete na- slednje vrstice trikrat: enkrat za zabavo, dvakrat za razmiš- ljanje! Povedati moramo, da je to službeno pismo (ali ka- ko bi ga človek imenoval) vzkliko med nami študenti; še več: naslovljencem je bilo po- slano v imenu Katedre mari- borskih študentov. Seveda je vedela o tem »Katedra« prav malo, več pa Studentska za- druga, ki opravlja za naš list nekatere usluge in katere uslužbenec je pismo tudi se- stavil. Berimo:

UPRAVNEMO ODBORO
TRG. POD. XY

ZE TRETKJOO LETO IZ- DAJAMO MARIBORSKI STU- DENTJE LIST »KATEDRO.« V LETOSNJEM LETU SMO ZAČELI IZDAJATI ŠTIRI- NAJST DNEVNIK.

KER ČASOPIS PREDSTAV- LJA VES MED REDNIMI IN IZREDNIMI STUDENTI, SO- LO PRAKSO KOD OSTALE ZANIMIVOSTI S PODROČJA KULTURE, POLITIČNEGA ŽIVLJENJA, MLADINSKIMI VPRAŠANJI ŠPORTA I.T.D. UKVARJA SE Z ORGANIZA- CIJO PRIREDITEV »(KATE- DRA 62 JAZZ-POEZIJA.)

OD PIRA ŠIROKO MOZ- NOST, DA V NEM IZNAŠA- TE VSE PROBLEME S KA- TERIMI SE SREČUJETE PRI DNEVNEM DELO IN SEZNA- NJA JAVNOST O DOSEŽE- NIH USPEHL

PROSIMO VAS, DA SE ZA- RADI PODPORA NAM NA- ROCI TE NA LIST »KATE- DRO. DANES SMO VAM PO- SLALI 30 IZVODOV.

TOVARISKO VAS PO- ZDRAVLJAMO

GLAVNI UREDNIK
za (prizadeti)

Če gremo mimo vsega tega, kakšen »sloves« je to pismo

gornjega teksta in se poglobl- mo v tragično bistvo. Omenje- na oseba je na svojem delov- nem mestu lahko zelo dobra in mimo dobrega gospodarje- nja obvlada še obilico drugih koristnih stvari. Mnogi smo pisali in govorili o tem, kako je takšnim ljudem potrebno omogočiti študij, ker današnji čas zahteva strokovnjake. Pokazala se je potreba, da se na visoke šole vpisujejo tudi kan- didati, ki niso obiskovali ali dokončali srednjih šol.

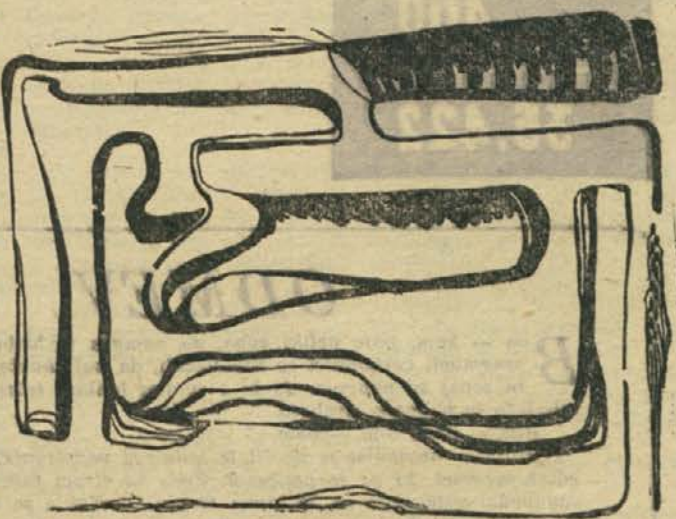
Prav. Kujemo strokovnjaka, učimo ga spretnosti, da bo iz danih pogojev ustvaril v čim krajšem času blaginjo sebi in drugim. Odpiramo šole, da bi čim več ljudem razširili du-

hovno obzorje. Pa poglejmo rezultate našega prizadevanja!

Ce bi ne bilo višjih zahtev kot je strokovnost (in neka- teri si to tako predstavljajo), potem bi mogli biti zadovolj- ni. Toda vprašajmo se, kakš- no obzorje se obeta človeku prihodnosti, ki ne bo znal go- voriti svojega jezika! Kakor Babilenci bodo naši znaneci nesrečno razprostrali roke, da bi se nad njimi zgodil čudež in jim povrnil sposobnost je- zikovnega občevanja. Kdo se bo še tedaj spomnil, da smo krivi temu mi danes, ko do- puščamo, da se tepta naš je- zik. Kajti če nekomu damo di- plomo višje šole, ne da bi upoštevali njegovo splošno razgledanost, potem še več kot teptamo ne samo jezik, mar- več lastna prizadevanja in be- seved. Primer žal ni osamljen. Mnogo tega je med nami.

Mar ne bi mogli prizaneti nacionalni kulturi vsaj s strož- jimi pogoji ob sprejemanju kandidatov na visokošolske zavode? Sola je ogledalo raz- vitosti nekega naroda, družbe, in protestiramo proti temu, da bi to ogledalo (zgoraj) ostalo tudi slovensko. Razmišljajmo dokler je čas! Jutri bodo raz-

prineslo Katedri v podjetjih, mišljali tisti, ki jim bomo da- kamor je bilo poslano, nam ostane vendar še velika in ne- opravičljiva resnica: človek, ki je pismo napisal, je študent — bodoči izobraženec.

Pustimo ob strani komičnost, ki jo na nas izvaja prebranje

MEMENTO

SOLO

Včasih so mi rekli **PODUHOVLJENOST** in še danes me kak starček spozna pod tem imenom. Prebivala sem skoraj vsepovsod, pravi moj dom pa je bil pri ljudeh. Spoštovali so me, in ne le spoštovali: blagrovati ter častili so mojo prisotnost. Videli so me radi lepo, prijetno, veselo — pa tudi čemerno so me sprejemali, kajti zgodi se namreč, da smo včasih žalostni in tedaj drug drugega podpiramo.

Tekla so leta, dobe. Bilo je lepo, prijetno. Sčasoma pa so se vsule name hude preizkušnje, ko je zgrinjajoča se množica nezadovoljnejšev (vsakdo ima sovražnike) ugotovila, da sem v napoto razmahu njihovega življenja. Prišli so hrumni veseljaki; iz ust jim je zaudarjalo po alkoholu, v rokah pa so držali mastne gosje pečenke. Bili so se vrnili iz trgovanja (ali od kod že?) in pirovali za vse uspehe in neuspehe. Bila sem med njimi kot vselej, toda tretji dan me je nekdo silovito opsoval ter mi odpovedal gostoljubje pri mizi: »Zate ni več prostora. Tečna postajaš, na krožnik mi gledaš. Jaz hočem uživati sam, ker potrebujem telesnih moči. Proč!«

Romala sem od mize do mize proseč prijaznosti in zavetja. Toda povsod so se zarekli zoper mene, mi kazali pesti in morala sem pri nekaterih skrivnih vratih pobegniti v noč. Potem sem slišala za sabo zmagoovit krohot, kakor smeh bebecv, ki so osvobodjeni uklenjenosti vdrli v jedilnice in kleti. Čedalje manj sem bila zaželjena. Dali so mi novo ime **PROSVETA** in takšno so me sprejemali samo še »privilegiranci«. Tu pa tam me je vzela še kakšna šola za svojo, kjer sem mladičem brenkala najlepše melodije o lepem in plemenitem — pa so iznašli ime **UMETNOST**. Potem so me začeli žaliti z **ZABAVO** in sem zaradi tega tudi tu izgubila pravice.

Kako težka je pot, ki se vije med bodičevjem in spušča v neznane globine temé. Malo ljudi, ki so mi zvesti, se zgublja na teh serpentinah, zakaj moč jih zapušča, izčrpanost premaguje.

Nekateri med ljudmi so ljudje. Na skrivaj me vabijo v domovanje, da bi mi ponudili izgubljeno gostoljubje ter se zamaknili v mojo prisotnost. Toda gorje, če zvedo to tisti veliki, debeli, mastni ljudje, ki zapovedujejo in gospodarijo — in ki delijo ukore.

Mene mečejo skozi vrata kot nesramnico in prisklednico, redke gostitelje pa razglašajo za **CUDAKE**.

Čudaki, ker mi nastavljajo rame, da bi nanj oprla svoje oslabele telo in da ne bi odšla za vedno iz teh krajev!

ZBOR

Pritisni na plin! Naj požremo ta košček poti s salamensko hitrostjo. Ne oziraj se okoli, vozi brez prestanka, bodi brezobziren na križiščih, zakaj čas je zlato (denar), ki nam ga je malo odmerjeno na tem svetu.

Vozimo se v pločevini, ki smo jo oblikovali skozi stoletja, vozimo se po cestah, ki smo jih gradili po pragozdovih, ko smo podirali in sekali, da bi človeku olajšali potovanje in bodočnost. Naša naglica je brezkončna in brezobzirna. Mi smo **CIVILIZACIJA**, ki se ne ustavlja ob joku slaborojenčkov, v nas zmaguje moč, taktika in zvijače. Hrumimo, da bi slišal čim manj, hitimo, da bi videl čim več, da bi brž obrali sadove, ki jih hoče naša ustvarjalna volja. **VOLJA**, kaj bi nam drugo!

Daj gas, pritisni na plin! / Imate radi hitrost? / Do you like twist? / It's now or never...

Elwis, Modugno, Milva in von Braun bodo preoblikovali svet. Rakete, hitrost, to je življenje, to je zmaga. Živeti z velikim zamahom in umreti nenadoma. Mi vsi osupljamo svet, vsak dan, tudi s smrtjo.

Mi smo dovolj hitro spoznali modrost velikega življenja, mi smo zato preskočili ničvredne sentimentalnosti. Mi zanikamo vse, kar je za nami, priznavamo **ZDAJ** — na nož. Juriš!

Uživati pravo zabavno življenje, to že. Toda dovoliti obstoj teatralnih ustanov, ki po nekaj ur mučijo prisotno občinstvo — nesmisel. Ali recimo pesniki in slikarji! Če bi slikali življenje (B. B., M. M., P. P.), ne pa podrte planke in »konje na paši«. Kdo bo pa preživljal te neproduktivne ljudi? Mar mi, ki imamo lastne družine?

To so staromodne zadeve. Nedonosne. Danes velja dobro nogometno moštvo z igriščem za tri komplete kulture (saj gre to na komplete?). Skratka: ni čas za te bedarije. Skoda je besed okoli preteklosti, umrlih ljudi, pesnikov in knjig ter celo nekakšnih zgodovinskih izkopavanj. Kot da ne bi imeli kopati kanalov in tunelov!

Danes je čas formul, računov, ekonomske matematike. Pa še to bo vse opravila **MASINERIJA**. Mašinerija, ki ji bomo dali naše sposobnosti, ki ji bomo vdahnili naš duh — **MASINERIJO BOMO PODUHOVILI**.

Potem bomo sedli v naslanjače, da se odpočijemo od tega naporno sladkega življenja.

18.750

16.200

72

400

35.422

PRISOTEN:
M. PRAŠNICKI

ODMEV

Bim — bam, poje veliki zvon, da odmeva iz hriba v hrib. Stari iznemogli cerkvniki so zapovedali, da naj zaveže ta veliki jezik in sedaj se napenja, da bi s svojim lahkim telesom ustavila to nihajočo in bobnečo strahoto.

Bim — bam, bim — bam.

Profesor humanist je skočil iz sedmega nadstropja, ker so ukinili edini predmet, ki ga je poučeval. Zena in otroci tulijo, ljudje pa se radovedni ustavljajo ob razbitem truplu. — Nekje so zaprli šolo, ker se je izkazalo, da je nedonosna. Učnih sredstev si ni znala izbojevati, dijaki pa so se uprli, da bi jih sami kupili. Prav jim je, še njih naj zaprejo.

Bim — bam in bim — bam...

Kupujte najnovejši detergent, ki sproti spira vsakodnevno umazanijo. Najnovejše in neverjetno: poceni damo, samo da prodamo.

V gozdu so ujeli dva mladoletnika, ki sta po neki tatvini avtomobilov izkoreninjeno blodila naokoli. Po prijetu sta dala izjavo za

tisk: »To je še edino, kar ostane mladini. Mi smo iznašli svojo enačbo življenja.« Izjava je nerazumljiva in ni bila natisnjena.

In bim in bam in...

Star gramofon je po šesturnem igranju na domači mladinski zabavi zažgal stanovanje, ko je neki pubertetnik nanj vrgel cigaretne ogorek. Hiša se je zadimila in zadušila tri pare uživajočih mladoletnikov.

Niso našli kontakta, da bi se rešili.

Brrrrr, halo!

Izdelali smo tristotisoč osebnih avtomobilov. Povpraševanje narasča, dvignite cene! Ljudje so zopet pristradali denar, vzeti jim ga bo treba. Halo! Elektronsko možgansko medicinsko tehnično ekonomsko politični robot je izračunal, da se je osebna potrošnja na duhovno materialni podlagi dvignila za enajst odstotkov, kar je za tri odstotke več kot v istem obdobju lani. V tem času se je dvignilo tudi število nekaterih storitev v cestnoprometnih predpisih... fu... okvara, stop.

V pokoju neke zamegljene noči pa je izdihnila blaga prijateljica **PODUHOVLJENOST**. Na zadnjo pot ji bo pomagala vsa **CIVILIZACIJA**.

BIM — BAM, BIM — BAM, BIM...

ŠOLA ŠPORTNIKOV

● Potrebe po učiteljih telesne vzgoje so velike. Zlasti na podeželju. Ker dajejo visoke šole za telesno vzgojo zelo malo kadra, je bila leta 1960 ustanovljena naša šola. Tako imamo zdaj že tri letnike (šolanje traja štiri leta). To je šest razredov s približno sto sedemdesetimi dijaki. Polovico je deklet. Zaradi specifičnosti pouka so oddelki razdeljeni po spolu.

Težave imamo s prostori. Šolo šele razvijamo. To pa je težko, če dobivamo sredstva tako kot druge šole — po številu dijakov. Drugo leto bomo potrebovali strokovno knjižnico, ker bodo dijaki pisali maturitetne naloge. Spočetka smo imeli večinoma honorarne predavatelje, zdaj pa je že 60% stalnih. Za šolo našega tipa še nimamo nikakih učbenikov, in tako pišejo za strokovne predmete skripta profesorji. Ne moremo se namreč posluževati skript višjih šol. Tako je začel pripovedovati ravnatelj šole, prof. Milan Kabaj.

»Pouk je precej težak, posebno, ker je tudi fizično naporen. Druge predmete pa poučujemo kot drugod. Posebnost naše šole je v tem, da se od tujih jezikov dijaki učijo ruščine. Mnogi so sprva mislili, da na naši šoli samo skačemo. Predvsem zaradi takega gledanja je od trinsedemdeset dijakov prvega letnika ostalo do zdaj na naši šoli le petdeset.

Med našimi dijaki je seveda mnogo športnikov. Nekateri pa niso prinesli s seboj ničesar razen veselja do telesne vzgoje — kar je seveda težko. Športniki pa so svoje lahko včasih tudi negativno vplivajo, če se preveč usmerjajo le v svojo panogo, premalo pa jih zanima pedagoška dejavnost. Zato moramo poskrbeti, da se oboje tekom študija uredi.

Alojz Fošnarčič, predsednik šolske skupnosti, pa pravi: »Sproti smo analizirali uspehe po razredih. Tako smo najlažje pomagali dijakom, da bi čimveč dosegli. Težave pri študiju predstavljajo slabi prostori, mnogokrat tudi socialno stanje dijakov, in seveda tudi pričakovanje nekaterih,

OBISK NA SREDNJI ŠOLI ZA TELESNO VZGOJO

Profesor Aleš vežba vaje na nizki gredi.

da bodo na šoli samo telovadili. S temi ovirami smo se spoprijeli; in šolska skupnost bo letos nadaljevala z istim načinom dela.

Z mladinskimi urami bomo začeli novembra. Zdj razpravljamo o programu.

Šport je na naši šoli zelo priljubljen. Sodelovali smo na vseh srednješolskih tekmova-

njih. Večina smučarskih, atletskih in rokometnih srednješolskih tekmovanj je bila pod našim pokroviteljstvom.

Nekateri menijo, da se na naši šoli le malo ukvarjamo s kulturo. To seveda ni točno. Imamo namreč dramski krožek, ki pripravlja proslave, folklorno skupino in pevski zbor.

KAJ BOMO ŠTUDIRALI?

Letos smo izbrali za to našo stalno rubriko nekoliko drugačen način podajanja. Predstojniki oddelkov mariborskih višjih šol vas bodo podrobneje seznanjali s študijem na svojih oddelkih.

DR. DANILO POZAR, vodja oddelka za transport in zavarovanje na VEKS, je to storil takole:

Ta panoga je bila pri nas zelo zanemarjena. Imamo mnogo premalo ekonomistov, ki bi bili specialisti za transport in zavarovanje. Absolventi našega oddelka so zaposlujejo pri železnici, pri podjetjih za avtomobilski promet, špedicijah, zavarovalnicah (teh je v Sloveniji štirinajst) in večjih podjetjih s samostojnimi transportnimi službami. Pri transportnih podjetjih so ljudje z visokošolsko izobrazbo zelo redki. Pa tudi večja industrijska podjetja in trgovska podjetja na veliko bi pravzaprav morala imeti take strokovnjake. Ze zaradi tega, ker morajo biti po zakonu o sredstvih gospodarskih organizacij vsa osnovna in obratna sredstva in sredstva skupne porabe zavarovana.

Naš oddelk ima dve smeri študija: železniško-kamionsko smer za tiste ki se nameravajo specializirati za železniški in cestni transport, in pa špedicijско. Ta je za tiste študente, ki se nameravajo zaposliti v kakem špedicijem podjetju oziroma v posebnih transportnih oddelkih večjih podjetij.

V prvem letu je učni načrt na vseh oddelkih približno enak. Na našem oddelku imamo še poseben predmet: osnove zavarovanja, kjer se študenti seznanijo z različnimi panogami zavarovanja.

V drugem letu se mora študent odločiti za eno od obeh smeri. Za železniško-kamionsko smer so posebni predmeti: Osnove in tehnika transporta, transportno zavarovanje in pa organizacija in tehnika železniških in cestno-prometnih podjetij. Za špedicijско smer pa poleg prvih dveh še: organizacija in tehnika špedicije.

Poleg teh študirajo naši študentje seveda tudi ostale splošne predmete, kot n. pr.: v prvem letniku: politično ekonomijo, splošno gospodarsko pravo, gospodarsko matematiko, gospodarsko geografijo, blagovnanstvo s tehnologijo, ekonomiko podjetij, knjigovodstvo, gospodarsko statistiko, mednarodno gospodarsko pravo in tuji jezik I. V drugem letniku pa: Ekonomsko politiko FLR, mednarodni plačilni promet, gospodarske finance in tuji jezik II.

Ze iz tega predmetnika vidimo, da so naši absolventi uporabljeni v vseh gospodarskih službah, posebej pa še v službah s poudarkom na transportu, zavarovanju in špediciji.

Po prvem in tretjem semestru grede študentje na sedemnajst-dnevno prakso v podjetja, prirejanje pa tudi ekskurzije, da se študentje lahko seznanijo s praktičnim izvajanjem transporta, zavarovanja in špedicije.

svoje literarno glasilo in uprizaril igro (v začetku decembra) itd.

Upajmo, da bo MKUD »Ali Kardoš« res uresničil svoj program, in tako izdatno prispeval k napredku kulturnega življenja v M. Soboti, ki je na tem področju najbolj potrebna.

Peter Potočnik

Dijaki treh četrtih razredov I. gimnazije so bili s profesorjem Koropcem na dvodnevnem izletu na Pohorju. Ogledali so si zadnje bojišče Pohorskega bataljona.

p. p. dopisniki

MKUD »Ivan Cankar«, II. gimnazija

V MKUD »Ivan Cankar« na II. gimnaziji v Mariboru je včlanjenih okrog 200 dijakov. MKUD združuje osem sekcij: pevski zbor, recitacijsko, dramsko in literarno sekcijo, filmski klub, folklorno, plesno in glasbeno sekcijo.

Recitatorji pripravljajo ob osemdesetletnici pesnika Alojza Gradnika večer njegove poezije pod naslovom »Eros-Thanatos«, zatem pa bodo naš študirali Maeterlinckovo Peleas in Melisanda.

Delo filmskega kluba obsega pogovore o filmski problematiki in pa študij zgodovine filma.

Sporede šolskih proslav bodo poleg recitacijske sekcije izpolnjevale še folklorna, plesna in glasbena sekcija.

V program so sprejeli tudi gostovanje na ravenški gimnaziji, s katero naš MKUD že nekaj let uspešno sodeluje.

Pomanjkanje prostorov za vadbo zelo ovira naše delo. Dramska sekcija nima svojega odra, tako da redno gostuje po tujih dvoranah. Kot vsa kulturno prosvetna društva pa se tudi naš MKUD že ves čas svojega obstoja bori s finančnimi težavami. P. B.

MKUD »Ali Kardoš« na gimnaziji v Murski Soboti

Upravni odbor MKUD »Ali Kardoš«, ki je bil izvoljen ob

začetku lanskega šolskega leta, ni deloval dovolj aktivno in so ga zaradi tega ob koncu marca tega leta razrešili. Izvoljen je bil nov upravni odbor, ki je kljub kratkemu času, ki ga je imel do konca šolskega leta, naredil mnogo za dvig kulturnega življenja v M. Soboti. MKUD »Ali Kardoš« je pod novim upravnim odborom povabil pesnika Kajetana Koviča, ki je dijakom bral svoje pesmi, recitatorja Marjana Dolinarja, ki je dijakom recitiral dela francoskega pisatelja Daudeta »Pisma iz mojega mlina«, organiziral gostovanje SNG iz Maribora, ki se je soboškemu dijaštvu in občinstvu predstavilo z Mrozkovo dramo »Polcija«.

Na rojstni dan maršala Tita je MKUD priredil proslavo, prav tako prvega maja in konic šolskega leta. Ob smrti F. S. Finžgarja pa je MKUD sklical žalno sejo.

Pred nedavnim je bil na soboški gimnaziji občni zbor MKUD.

Novo izvoljeni upravni odbor je na svojem prvem sestanku že sprejel dokončno sestavljeni program. MKUD naj bi v letošnjem šolskem letu organiziral v M. Soboti 4 do 6 prireditvev SNG iz Maribora in Celja, MKUD naj bi nadalje povabil na razgovor z dijaki naše najuglednejše kulturne in javne delavce (Miška Kronjca, Bratka in Ivana Krefta, Janeza Menarta in druge), v kratkem naj bi začel izdajati

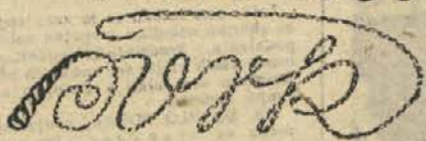

Odmevi z Metalurške industrijske šole v Ravnah na Koroškem. Obiskali smo gojence MIŠ. Dobili smo jih pri delu v delavnici. Poleg teoretičnega imajo tudi »praktične« pouk.

V prostem času so zelo aktivni športniki. Igrajo nogomet, rokomet, košarko, namizni tenis; pozimi pa skoraj vsi smučajo.

Če bi bil,

bi švignil proti internatu visje agronomske šole in pobrskal po vzrokih, ki narekujejo upravi, da mora leto za letom v začetku novembra (ali še kasneje) začeti s pregledom centralne kurjave. Stanovalci in študentje VAS pa naj zmrzujejo!

bi stopil v Ulico X. oktobra in švigajoč izbrisal s hiše napis »DOM PLATZ«, ki ga časa po zadnji svetovni vojni še ni uspelo izbrisati (ljudi pa tako in tako ne moti).

pičro komentiral vest v »Tovaršica« (št. 11, rubrika Domači obzornik) z naslovom Samopostrežnica v Mariboru: »Precej let po vojni so skoraj po vseh naših mestih tarnali glede starih, neprimerah in ne higienskih trgovskih lokalov. Temu negotovanju pa bo kmalu konec, saj je zdaj že skoraj po vseh naših mestih vrsta sodobno urejenih trgovin. V zadovoljstvo trgovcev in potrošnikov so pred kratkim tudi v Mariboru odprli veliko samopostrežno trgovino, kar pomeni prijetno pridobitev mariborske trgovske mreže.« Ob tekstu je slika nove mariborske samopostrežne restavracije, a napis »Restavracija Center« na njej je še posebno dobro viden ...

ošvignil upravo mariborskega drugoligaša, da bi normalizirala vstopnino. Vsaj za študirajočo mladino!

tokrat »pobožala tiste, ki urejujejo ulico v središču mesta. Saj je njihova zasluga, da bomo kmalu dobili množico odličnih atletov — tekačev čez ovire, skakalcev in morda še kaj ...

oplazil izvajalce del pri gradnji nove stavbe na Partizanski (pri Unionu), ker njihov žerjav nad glavami mimoidečih grozi kakor Damoklejev meč ...

Brez besed

(Zibrant, Študentski list)

»Prosim, posluži se!«

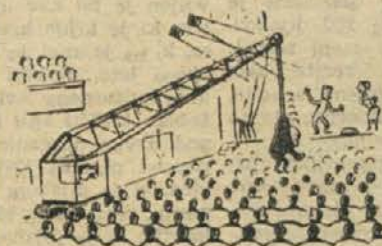

»Marjetka, tvoj prvi voščilec za rojstni dan je tu!«

Brez besed

(Index)

Praktičen nasvet za gledališče: nameščevalec za zamudnike.

»Nehaj že enkrat s temi bedarijami!«

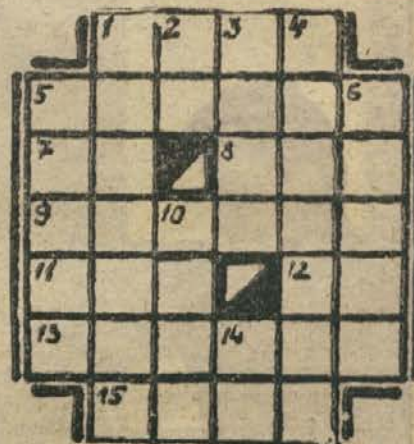
1. Ali veste, kaj je iznašel v 15. stol. mož, ki se je imenoval Johannes Gutenberg?
2. Kdo je odkril galvanski tok?
3. Kje leži otočje Galapagos?
4. Kaj označujemo v biologiji z izrazom: kromosomi?
5. Kaj je »Pančatantra«?
6. Kdo je letošnji Nobelov nagrajenec za književnost?
7. Kaj pomeni tujka »insinuacija«?
8. Kako se imenuje prosti stil rokoborbe, v katerem so z redkimi izjemami dovoljeni skoraj vsi prijemi (»Primi, kakor prijeti moreš!«)

MINIATURNI QUIZ...

ODGOVORI NA VPRAŠANJA IZ PREJŠNJE ŠTEVILKE

1. Mesto Hobart leži na Tasmaniji.
2. Predsednik LMJ je Tomo Badovinac.
3. Slepota za rdečo barvo se strokovno imenuje protanopsija.
4. Hipologija je veda o konjih.
5. Noetika je nauk o spoznavanju.
6. Avtor socialne povesti »Roke Andreja Podlipnika« je Tone Seliškar.
7. »Turandot«, »Falstaff« in »Norma« so opere Puccinija, Verdija in Bellinija.
8. Katedra pomeni stolico na visoki soli.

KRIŽANKA

Vodoravno: 1. važno kizlo, 3. nemalna narava, 7. poljsko delo, 8. oznaka jugoslovanskega avrotransporta, 9. dolgheratska afriška kopitarica, 11. grobo orientalsko sukno, 12. imenok Kame, 13. žensko ime, 15. tolosna poškodba.

Navpično: 1. štajarska metropola, 2. kemijski znak za američj, 3. postanek, 4. prodajalna kobaka, 5. krmnar, 6. napad, 10. zapaza, 14. voznik.

RESITEV

KRIŽANKA IZ PREJŠNJE ŠTEVILKE
Vodoravno: 1. tabela, 7. ananas, 8. baraba, 9. Uri, r. h, 10. ža, 12. tirada, 14. Njogoš, 15. Tamara

Sporočamo cenjenim strankam, da sta izvedli integracijo podjetji PRVA KONKURENCA in DRUGA KONKURENCA v enotno organizacijo, ki bo nastopala na tržišču pod novim imenom

MONOPOL

Ker postajemo po najnovejših principih tržnega gibanja, se cenjenim strankam najvišje prioročamo.

Humoreska USLUGA

KRAUS BRANT

Ze tri mesece je bil Adalbert srečno poročen. Stanoval je pri starših svoje žene. Toda tega dne, ko je krenil iz pisarne, ga je pričakal tast.
— Oho! — se je začudil Adalbert. Odkod takšna čast in ob tem času? Moral bi biti že zdavnaj doma.
— Sem že bil tam! pravi tast, vendar ... več ...
— Zdaj postaja mv resnici radoveden! se je nasmehnil Adalbert.

Tast ga prime pod roko.
— Poslušaj torej, pravi. Midva sva se vedno dobro razumela. Nikoli se ti ni bilo treba pritoževati zaradi tasta, ali ne?
— Res ne potrди Adalbert.
— O tvoji tašči tokrat ne bova govorila.
— Strinjam se.
— Dobro. Torej preteklo je več kakor tri mesece, odkar stanuješ pri nas, je ugotovil tast.
— Točno, reče Adalbert.
— Ali sem v tem času zahteval sploh kakšno paro najemnine od tebe?
— Nisi, niti pare! priznava Adalbert.
— In ko si pred nedavnim imel z

Evo tisti mali prepir, ali tedaj nisem bil na tvoji strani?

— Da, bil si, to je točno! potrди Adalbert. V resnici si idealen tast.
— Trenutek, sinko moj, to še ni vse. Priznati moraš tudi to, da te vselej ščitim, kadar prihaja med teboj in tvojo taščo do nesporazumov. Oprosti, prosim te, ker pogrevam take stvari, toda to se mora enkrat ugotoviti.
— Res, bil si vedno hraber, pristavi Adalbert.
— Tudi pri poravnavi raznih računov sem ti prav tako večkrat pomagal, nadaljuje tast.
— Točno! potrди Adalbert, zmeraj si bil velikodušen in jaz sem ti za vse iskreno hvaležen.
— To je lepol reče tast z olajšanjem. Torej mi ne boš z ozirom na vse kar sva ugotovila odklonil, če te zaprosim, neke male prošnje!
— Jasno, da ne, takoj obljubi Adalbert.
— Potem prosim te, ko boš zdajle prišel domov, reci tašči, da je tista stika s posvetilom »MOJEMU LJUBIJE-NEMU ZAJČKI!«, ki to je zjutraj našla na tleh izpodle iz tvojege žena.

12 katedra humor